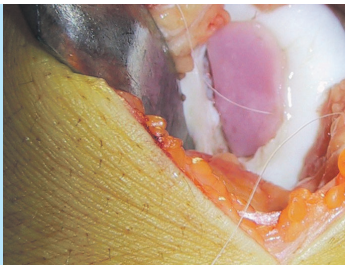

Cool cap/6

Herstellen met
eigen weefsel/8

Beam me up/13

/3 Universiteiten leren van elkaar
/3 Stadsdiner en club o4o
/4 Alumnivereniging voor ID
/11 English page

Cursor/35

14 juni 2007 / jaargang 49

Informatie- en opinieblad van de Technische Universiteit Eindhoven. Redactie telefoon 040-2472961 e-mail cursor@tue.nl

TU/e introduceert prijs voor ‘docent van het jaar’

De TU/e reikt komend collegejaar voor het eerst twee ‘docent van het jaar’-prijzen uit. De beste docent van de bacheloropleidingen en de beste van de masteropleidingen krijgen elk vijfduizend euro - te besteden aan ‘relevante academische doelen’, staat in een nota van het College van Bestuur te lezen. Het CvB wil met deze nieuwe prijs ‘excellente onderwijsprestaties belonen’.

De prijsuitreiking is tijdens de opening van het academisch jaar, op maandag 3 september. Het CvB gaat aan de studieverenigingen vragen om ieder per opleiding een kandidaat aan te dragen. Een jury, bestaande uit drie studenten, drie wetenschappelijke medewerkers en rector prof.dr.ir. Hans van Duijn als voorzitter, kiest uit de nominaties de twee winnaars. De studieverenigingen van de winnende kandidaten ‘winnen’ ook 250 euro. In de CvB-nota staat dat juryleden zich zullen onthouden van beoordeling als het een directe collega of docent betreft. Volgens CvB-beleidsmedewerker mr.drs. Ben Donders zou

dit ruim geïnterpreteerd moeten worden: een jurylid stemt niet over een kandidaat van de eigen faculteit. De jury beoordeelt de aangedragen docenten op vier criteria. De docent moet de stof aansprekend en effectief presenteren, moet bereikbaar zijn voor vragen en suggesties, moet studenten enthousiasmeren en actief betrekken bij het onderwijs en hij/zij moet studenten aanzetten tot creatief en onafhankelijk denken.

Studieverenigingen moeten de keuze voor de kandidaten die zij aandragen afstemmen met de opleidingsdirecteur en het faculteitsbestuur. Bij de voordrachten horen een motivatie, steunbetuigingen van collega’s en resultaten van onderwijssevaluaties. Universiteitsraadslid en student Jeroen van Duren (Groep-één) opperde het idee voor een ‘docent van het jaar’-verkiezing tijdens de UR-vergadering van afgelopen maart. “We zijn heel blij dat het idee zo snel is opgepikt”, laat fractievoorzitter Marloes van Driel weten. Het CvB denkt overigens nog na over een ‘student van het jaar’-verkiezing. / ●

Foto: Bart van Overbeeke

Laatste ontberingen voor kunstvijver

Als vissen die in het laatste beetje modderwater naar adem liggen te happen, zo lagen de kunstelieren van de kunstvijver bij De Zwarte Doos er vorige week bij. Stichting Natuurkunst had de vijver leeggepompt om de ankers waaraan de eieren vastzitten te repareren. De stalen pinnen -schroefogen- van de betonnen ankers waren bij een groot deel van de 176 ankers (bijna) doorgeroest, waardoor de eieren op drift waren geraakt. De aangetaste schroefogen zijn vorige week door de leverancier vervangen door roestvrijstalen exemplaren. De foto is genomen vlak na de reparatie, toen er alweer wat water in de kunstvijver stond. De kunstmatige plas wordt volgende week weer helemaal leeggepompt, ditmaal voor de definitieve reparatie van

het kunstwerk. “We zijn inmiddels gewend aan onverwachte tegenslagen, dus ik durf het eigenlijk niet hardop te zeggen. Maar volgende week zou het moeten werken”, zegt Taco Vader, voorzitter van de Stichting Natuurkunst. Tweemaal komt er een grote hijskraan de campus op om het boeddhabeeld en de bijbehorende ‘glijpaal’ in de glazen kolom te plaatsen. Het beeld zou nu wel op verschillende hoogtes in de kolom moeten komen te zweven, afhankelijk van de intensiteit van het zonlicht - iets wat tot nu toe niet lukte. Om dit te bereiken, is het beeld onder meer voorzien van een nieuwe stalen ring, die het beeld meer opwaartse kracht moet geven. Deze kracht komt van een magnetisch veld, opgewekt met zonne-energie van de zonnecollectoren op de eieren.

Studenten msn’en voor hun studie

Studenten gebruiken het chatprogramma MSN Messenger niet alleen om met vrienden te babbelen, maar ook om verslagen te delen, cursusmateriaal te bespreken en elkaar vragen te stellen. Dat blijkt uit onderzoek van promovendus Gijs de Bakker aan Fontys Hogescholen. Bakker vindt niet dat docenten ook moeten gaan MSN’en. Sterker nog,

dat willen de studenten liever niet. Maar in de lijst van contactpersonen staat lang niet altijd iemand die de studievragen kan beantwoorden. Daarom wil Bakker een chatsysteem ontwerpen waarin staat welke cursussen studenten hebben afgerond. Wie een vraag wil stellen, komt dan vanzelf terecht bij een student die de cursus heeft afgerond. (HOP)

(Advertentie)

VACATURE Secretaresse U-raad

Info: zie vacatureoverzicht

en/of www.tue.nl/dpo

STU bemiddelt in onderverhuur kamers

Het Onderwijs en Studenten Service Centrum (STU) zoekt Eindhovense studenten die hun kamer tijdelijk willen onderverhuren aan exchange studenten. Dit omdat het aantal exchange studenten dat deze zomer naar Eindhoven komt, naar verwachting hoger is dan het aantal kamers dat de TU/e via Vestide kan regelen.

Voor al in de maand augustus en september komen veel exchange studenten naar Eindhoven. Vorig jaar waren dat er 160 op een jaartotaal van 265 exchange studenten. Hoe groot hun aantal dit jaar wordt, is pas

eind juni duidelijk. Maar de verwachting is dat het totale aantal buitenlandse studenten zal toenemen. “Vorig jaar zijn de exchange studenten ondergebracht bij Vestide, maar het aanbod wordt daar kleiner”, vertelt STU-medewerkster Marleen van Heusden. “We zitten met een tekort van, naar verwachting, enkele tientallen kamers.” Tegelijkertijd hebben Eindhovense studenten die naar het buitenland gaan behoefte aan onderhuurders, vertelt Van Heusden. “Ze komen bij ons vragen of ze hun kamer kunnen onderverhuren.” Vandaar dat STU een nieuwe dienst in het leven heeft geroepen, STU Room

Match. De dienst brengt TU/e-studenten in contact met exchange studenten die een kamer willen huren in dezelfde periode dat de Eindhovense studenten in het buitenland verblijven. “STU gaat alleen bemiddelen”, legt Van Heusden uit. “Wij kijken of de exchange studenten qua periode passen bij de TU/e-studenten die naar het buitenland gaan. De studenten moeten het zelf verder onderling regelen.” Het is de bedoeling dat de contracten geregeld zijn voordat de exchange studenten naar Nederland komen. STU geeft de studenten tips om de onderhuur zo goed mogelijk te regelen.

“Studenten moeten bijvoorbeeld eerst vragen aan hun huisbaas en eventuele huisgenoten of ze het eens zijn met de onderhuur. We raden ook aan om van tevoren een inventarislijst op te stellen en een contactpersoon in huis te benoemen.” Ook bestudeert de dienst de mogelijkheid om een standaard huurcontract voor beide partijen te maken. Het project gaat van start zodra de eerste studenten gekoppeld kunnen worden, naar verwachting in augustus. Tot nu toe hebben zich vier TU/e-studenten aangemeld. / ● **Studenten die geïnteresseerd zijn, kunnen mailen naar io@tue.nl.**

Ralf Pisters

“Informatica heeft weinig met gevoel te maken, muziek alles”

Enith Vlooswijk

Foto: Bart van Overbeeke

Als hij puissant rijk was geweest, had hij de TU/e allang de rug toegekeerd om zich volledig over te geven aan de muziek. Dat is namelijk de echte passie van Ralf Pisters, student Technische Informatica. Hij studeerde een jaar geleden af als pianist aan het conservatorium en haalt naar verwachting deze zomer zijn bul aan de TU/e.

Ralf Pisters (25) is bepaald niet de gedreven modelstudent waarmee de TU/e zich graag profileert. Niet alleen kost het hem al acht jaar om zijn studie Technische Informatica af te ronden, maar hij geeft ook nog eens ruitelijk toe dat het onderwerp hem eigenlijk maar matig interesseert. Nee, dan de muziek! Voor dit interview zit hij in de kelder van het Auditorium achter een glanzend zwarte Steinway-vleugel. “Een oud ding”,

zegt hij erover, “maar hij klinkt wel aardig.” Hij speelt één van zijn favoriete stukken, de lichtvoetige Barcarolle van Frédéric Chopin. Het gezicht van Pisters is volledig ontspannen en zijn handen lijken telkens net iets boven de toetsen te zweven. “Als ik speel, ga ik mee in de emotie van het stuk”, zegt hij even later. “Daar word ik zelf door geraakt, maar muziek is vooral ook een middel om emoties over te brengen aan de luisteraar. Als dat niet mijn bedoeling is, kan ik net zo goed niet spelen.” De Barcarolle is een romantische compositie, een gondellied. Wie goed luistert, herkent het speelse wiegen van de bootjes. Pisters kan er met zichtbare passie over vertellen. Vraag hem echter wat hem aantrekt in de informatica, en hij begint kreunend te peinzen. “Tja, ik vraag me nog steeds wel eens af waarom ik die studie ben begonnen. Het heeft toch op een bepaalde manier mijn interesse.

Nadat ik ermee was begonnen, merkte ik wel dat de aantrekkingskracht heel zwak was. De concepten trekken me wel, maar de aantrekkingskracht die van muziek uitgaat, is gigantisch veel groter.” Vandaar dat hij op zijn twintigste besloot tegelijkertijd een opleiding te doen aan het conservatorium in Tilburg. Hij was toen al zo’n vijftien jaar verknocht aan de piano. “Ik was een jaar of vijf toen we thuis een piano kregen. Mijn zus en moeder namen les. Ik ging er wel eens achter zitten, maar was ontzettend bang voor de pianoleraar. Toen ik inzag dat hij me niet zou opeten, ben ik gaan lessen.” Op zijn zeventiende koos hij een ‘veilige’ studie aan de TU/e. “Pas na een paar jaar TU/e durfde ik mijn gevoel te volgen en ben ik begonnen aan het conservatorium.” Hoe is dat, twee studies tegelijkertijd volgen? “Na het zelf gedaan te hebben, ben ik tot de conclusie

gekomen dat het eigenlijk niet echt kan. Als je het tenminste allebei écht goed wilt doen. Je kunt het conservatorium wel op je dooie gemak doen, maar dan kun je er niet alles uithalen.” Pisters heeft dan ook best eens overwogen het technische bijltje erbij neer te gooien. Het dieptepunt ervoer hij tijdens een trimester waarin hij door omstandigheden slechts één vak kon volgen en hiervoor zakte. “Mijn vriendin heeft me er doorheen gesleept. Het is ook wel een kwestie van eer geweest: ik heb nog nooit iets niet afgemaakt, dus ik ga het goddomme afmaken ook!” Met passie heeft dat minder te maken dan met doorzettingsvermogen. “De passie die ik bij muziekstudenten zie, zie ik niet zo vaak bij informatica-studenten. Ik denk dat je aan muziek makkelijker een passie kunt koppelen dan aan informatica. Informatica heeft immers weinig met gevoel

te maken, muziek alles.” Toegegeven: het ingenieursdiploma zal hem best van pas komen. Financieel overleven als pianist is immers weinigen gegeven. “De concurrentie is enorm. Ik moet gewoon zorgen dat er brood op de plank komt. Daarom wil ik straks graag een deeltijdbaan in de informatica en heb ik me opgegeven voor de studie muziektheorie in Amsterdam.” Overigens is hij ook op de campus regelmatig achter de piano te vinden. Hij begeleidt het koor van de faculteit Technologie Management en speelt regelmatig tijdens ceremoniële gelegenheden. Het is nu eenmaal veel te moeilijk om van het instrument af te blijven. “Met een piano kun je vrijwel alle gemoedstoestanden uitdrukken. De piano kan alles. Je hebt 10 vingers en 88 toetsen tot je beschikking. Daarmee kun je in je eentje heel veel klankwerelden maken.” / ●

Cursor/Colofon

© 2007. Auteursrechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd zonder voorafgaande toestemming van de hoofdredacteur. De redactie behoudt zich het recht voor om aangeboden artikelen te wijzigen.

Redactie Han Konings (hoofdredacteur), Jim Heirbaut, Ivo Jongsma, Brigit Span (eindredacteur), Monique van de Ven, Enith Vlooswijk
Aan dit nummer werkten verder mee Elke van Cassel, Chriz van de Graaf, Ruben Libgott, Benjamin Ruijsenaars, Paul Weehuizen **Foto's** Bart van Overbeeke **Lay-out** Natasha van Valen **Redactieraad** prof.dr.ir. Maarten Steinbuch (voorzitter), drs. Joost van den Brekel, Agnes van Hemert (secretaris), prof.dr.ir. Han Meijer, Wouter Schilpzand **Basisvormgeving** Koos Staal bno **Druk** Drukkerij E.M. de Jong B.V. Baarle-Nassau **Advertenties** Bureau Van Vliet BV, Passage 13-21, 2024 KS Zandvoort, tel. 023 - 5714745 **Redactie-adres** TU/e, W-hal 1.25, postbus 513, 5600 MB Eindhoven, tel. 040 - 2472961/2474020, e-mail: cursor@tue.nl, www.tue.nl/cursor.

Cursor is aangesloten bij het Hoger Onderwijs Persbureau (HOP)

TU/e technische universiteit eindhoven

De week van/Johan

Johan Ranke is student Werktuigbouwkunde en bestuurslid van Integrand

Zondag: Naar mijn ouders gegaan om daar in de buurt te surfen op mijn nieuwe plank. Dit kwam uitstekend uit omdat ik maandagmiddag toch in de buurt moest zijn voor een bedrijfsbezoek. Tijdens zo’n bezoek bespreken we de samenwerking tussen Integrand en het bedrijf. Ik zit dit jaar namelijk in het bestuur van Integrand Eindhoven, een non-profit stagebemiddelaar. Hier besteed ik ongeveer de helft van mijn tijd aan. De avond werd ontspannen afgesloten door een uurtje met de Roeierij (mijn roeiploegje) in de boot te zitten en de dorst te lessen met wat biertjes.

Dinsdag: Omdat de studiedruk nog niet hoog genoeg is, besteed ik mijn vrije tijd meestal aan uitslapen en sporten. Zo ben ik ook vandaag wat gaan sporten en ’s avonds had ik afgesproken met een

vriendin van me, met wie ik nog even de stad ben ingegaan.

Woensdag: Een vermoeiende dag omdat ik vroeg ben opgestaan om te gaan zwemmen en omdat ik de hele dag druk in de weer ben geweest voor Integrand en mijn werk. Toch maar een keer vroeg naar bed om me voor te bereiden op een tweetal weken vol alcohol.

Donderdag: Na mijn werk heb ik wat extra slaap kunnen pakken om ’s avonds in Rotterdam te kunnen stappen. Het is Rotterdam geworden omdat ik de volgende ochtend, voor een bestuursledendag georganiseerd door Integrand, bij Unilever Nederland moet zijn.

Vrijdag: Dit was een erg mooie dag waarbij ik op informele manier heb kunnen kennismaken met Unilever. Na een tweetal presentaties en een gezellige lunch was het tijd voor een case om een nieuw product in

de markt te zetten. Dit was naast interessant ook echt lachen! Na de borrel ben ik als een speer naar huis gegaan om mijn spullen in te pakken voor de HoVo: het Hockey/Voetbal-toernooi van de studentenvereniging Amphitryon. Dit is de vereniging van de hogere hotelschool in Maastricht. Samengevat bestond, dankzij het slechte weer, het gehele weekend alleen nog maar uit drank en feest. Al met al heb ik een topweek achter de rug en mag ik me voorbereiden op de Nederlandse Integrand-dagen, waar iedereen van alle Integrand-vestigingen in Nederland bij elkaar komt om te feesten.

Expertisegroep academische competenties in de maak

TU/e-hoogleraar dr.ir. Antonie Meijers wil in 3TU-verband een expertisegroep opzetten waarin men zich gaat bezighouden met academische competenties en het adequaat 'meten' daarvan in het curriculum en bij afstudeerders. Het College van Bestuur van de TU/e steunt dit initiatief en hoopt dat ook Delft en Twente zich eraan committeren.

Al in 2003 formuleerde Meijers samen met anderen een set van academische

eindcompetenties, waaraan afstudeerders van een opleiding moeten voldoen. Deze competenties moeten onderdeel worden van het kwaliteitszorgsysteem, wat van belang is voor toekomstig onderwijs en accreditatie. Twee jaar later werden deze criteria ook door de TU Delft, de Universiteit Twente en de Radboud Universiteit overgenomen. Ook vanuit diverse Europese universiteiten is er veel aandacht voor. In februari vond aan de TU/e nog een workshop plaats, waar vertegenwoor-

digers van vijftien Europese universiteiten over dit onderwerp spraken. Meijers heeft nu het plan voorgedragen om op dit gebied een expertisegroep in het leven te roepen die praktische tools voor kwaliteitszorg moet ontwikkelen en die een plek zou moeten krijgen binnen de 3TU Graduate School. Zowel Eindhoven, Delft als Twente moeten daarvoor dan voor drie jaar jaarlijks een euroton beschikbaar stellen. De TU/e doet eraan mee, op voorwaarde dat ook Delft en Twente zich

eraan committeren. Volgens Meijers is tot nu toe vooral gekeken of de curricula van opleidingen zodanig zijn ingericht dat ze leiden tot de gewenste eindcompetenties. "De volgende stap is echter om ook bij de studenten daadwerkelijk te 'meten' of ze zich deze competenties eigen hebben gemaakt", aldus Meijers. "Om dat op adequate wijze te kunnen doen, moet er gekeken worden of we die informatie uit de bestaande instrumenten, zoals toetsen en het afstudeerwerk, kunnen halen.

Mocht dat niet voldoende het geval zijn, dan dienen we binnen de expertisegroep nieuwe instrumenten en methoden te ontwikkelen." Meijers wil daarnaast in Europees verband een pilot uitvoeren met de profielmeting van curricula en werken aan het opstellen van zoghten 'best practices'. De expertisegroep zou in 2008 van start moeten gaan en na drie jaar geëvalueerd moeten worden. De naam van het project is ACQA: Academic Competences and Quality Assurance. / ●

In 't kort

Hoogleraar ambient intelligence in kindergeneeskunde

Dr. Sidarto Bambang Oetomo, kinderarts en neonatoloog in het Máxima Medisch Centrum, is per 1 juni benoemd tot hoogleraar aan de TU/e-faculteit Industrial Design. Hij gaat één dag per week aan de universiteit aan de slag met onderzoek naar toepassingen van ambient intelligence in de kindergeneeskunde, ofwel naar hoe intelligente computers kunnen inspelen op de behoeften van ernstig zieke kinderen.

Adviesraad DSM geleid door Bert Meijer van start

Chemiebedrijf DSM heeft een internationale wetenschappelijke adviesraad geïnstalleerd. De voorzitter -TU/e-hoogleraar prof.dr. Bert Meijer- werd vorig jaar al benoemd, nu is ook de rest van de vijf raadsleden bekend. Het gaat om vier vooraanstaande hoogleraren van de universiteiten van München, Stuttgart, Düsseldorf en Californië. De raad is afgelopen week voor het eerst bijeengekomen. Het adviesorgaan zal het bedrijf gevraagd en ongevraagd advies gaan geven over wetenschappelijke en technologische kwesties, om zodoende DSM te helpen bij haar ambitie te groeien door innovatie.

Donkere wolken boven stadsdiner

Het waren figuurlijk ietwat donkere wolken die gisteren, woensdag 13 juni, leken samen te pakken boven de Eindhovense Markt. Slechts 360 kaarten werden verkocht voor het tweede Studenten Stadsdiner, terwijl na het succes van vorig jaar op ruim het dubbele werd gemikt.

Vorig jaar, toen het Eindhovens Studenten Corps (ESC) de oude dinertraditie in ere herstelde vanwege het universiteitslustrum, schoven nog ruim vijfhonderd eters aan voor het culinaire evenement. Reden voor het ESC om de capaciteit dit jaar op te krikken naar 750. Maar met 360 verkochte kaarten valt de belangstelling behoorlijk tegen,

erkent organisator Michael Heeren van het ESC. Een duidelijke verklaring heeft hij niet; wel weet hij dat SSRE, die zelf vanavond (donderdag 14 juni) een dancefeest geeft op het Stadhuisplein, als vereniging geen kaartjes afnam voor het eetfestijn. Een concurrentiestrijd tussen de studentenverenigingen, of wellicht een oude vete die de kop opsteekt? Mark den Teuling, organisator van het SSRE-feest 'Club 040- Sense the Summer', zegt niets te weten van een mogelijke bewuste actie van zijn vereniging om het Studenten Stadsdiner links te laten liggen. "Ik heb er in elk geval niemand over gehoord. Ik weet wel dat best veel mensen op het moment druk zijn met hun studie en zelf ben ik

druk bezig met ons eigen feest, waardoor ik het diner waarschijnlijk moet laten schieten." Verder maken studenten volgens Ten Teuling doorgaans geen al te strikte keuzes als het om feestjes gaat: "Meestal is het en-en; niet of-of." Minder verkochte kaarten of niet: het Studenten Stadsdiner wordt sowieso een mooi feest, belooft Heeren daags voor het evenement. Of die belofte gistermiddag en -avond is waargemaakt, was bij het ter perse gaan van deze Cursor nog niet bekend. Hoe druk en feestelijk het

Op woensdagmiddag nam SSRE op de campus alvast een voorschot op het feest van donderdag. Foto: Bart van Overbeeke

vanavond wordt op het Stadhuisplein, tijdens het dancefeest van SSRE, hangt volgens organisator Den Teuling in belangrijke mate af van het weer. "Als het droog is, rekenen we op

zo'n vijftienhonderd of misschien zelfs tweeduizend mensen. Tijdens het flyeren zeiden veel mensen in elk geval: 'Laat maar, want ik kom al'." / ●

Romeinse naam voor fietspad

Het Dutmalapad, zo moet het doorlopende fietspad dat over de campus loopt gaan heten. En het aansluitende tunneltje, bij het Sportcentrum, moet gaan luisteren naar de naam het Beemdtunneltje. Dat zijn de namen die de namencommissie van de TU/e en het College van Bestuur hebben voorgesteld aan de gemeente, bij de officiële opening, afgelopen maandag. De gemeente beslist later of deze namen ook echt de namen worden.

De naam Dutmalapad verwijst naar de oude Romeinse benaming van de Dommel. De naam voor het tunneltje komt van de oude benaming van het gebied waar nu de campus ligt: de beemden. Het betekent 'graslandpercelen in een beekdal'. Een van de eisen die de namencommissie stelde aan naamsuggesties was dat ze moesten aansluiten bij de bestaande namen op de campus, die allemaal verwijzen naar de historie van het gebied.

Verhuizing GTD pas rond kerst

De Gemeenschappelijke Technische Dienst (GTD) kan deze zomervakantie nog niet naar het TNO-gebouw verhuizen. Dat was de planning, maar het traject van de onderhandelingen over de verdeling van de gezamenlijke kosten en het herschikken en verbouwen van de ruimtes bij TNO duurt langer dan verwacht. De planning is nu dat de verhuizing in de kerstvakantie kan plaatsvinden en de GTD in januari 2008 volledig operationeel is in het TNO-gebouw.

De onderhandelingen met TNO worden gevoerd door

het hoofd van de Dienst Huisvesting Piet van Happen en GTD-hoofd ir. Wim Peters. Prof.dr. Paul Verhaegen, in het CvB zowel portefeuillehouder Dienst Huisvesting als GTD, volgt het overleg op de voet. Hij benadrukt dat de gesprekken spoedig verlopen. "Voor een groot deel zijn we eruit, maar we moeten de laatste kleine punten nog afwerken." Volgens Verhaegen is de inrichting van de nieuwe werkplaats een complexe zaak, omdat er flink wat bijzondere voorzieningen nodig zijn. "Neem bijvoorbeeld de glasblazerij: die heeft TNO nu niet. Moet de huisbaas

de aanpassingen betalen die daarvoor nodig zijn, of de huurder? Om dat soort dingen gaat het." Verhaegen verwacht dat de aanbestedingen voor de verbouwingen komende maand kunnen worden gedaan. Vervolgens zal een aannemer aan het werk kunnen. De huidige planning is volgens Verhaegen zeker haalbaar, maar wel strak. "Je ziet de druk op aannemers toenemen, omdat er zoveel wordt gebouwd." Het CvB-lid ziet ook een voordeel in de uitgestelde verhuizing: "Het scheelt een half jaar huur betalen aan TNO. We benutten onze eigen W-hal nu optimaal." / ●

Ach en Wee

..TU/e INTRODUCEERT PRÏJS VOOR "DOCENT VAN HET JAAR"...

Alumnivereniging houdt ID-bachelors in 't oog

Je bachelor Industrial Design op zak - en dan? Vacatures waarin let-terlijk een ID'er wordt gezocht, zijn er niet, stelt Lucas Asselbergs van de faculteit. "ID is wat dat betreft een interessante faculteit. Het is voor ons dan ook erg spannend en leerzaam om te zien waar onze mensen terecht komen." In een streven haar pupillen een beetje in beeld te houden, ging onlangs de alumnivereniging van de faculteit van start.

De eerste masterstudenten van ID studeren komende zomer pas af, maar bachelorstudenten heeft de faculteit al een aardig aantal uitgezwaaid. Asselbergs: "Opvallend veel van deze pas-afgestudeerden zijn sindsdien eigen bedrijfsjes gestart. Voor ons is het interessant om te weten wat hen ertoe heeft bewogen om na de bachelor niet door te gaan met de master, maar om de wijde wereld in te trekken. Eerst dachten we: 'dat moeten we niet hebben; we willen dat iedereen ook de master voltooit'. Maar we zien nu dat onze mensen veelal

goed terechtkomen; misschien kunnen we daarvan leren en moeten we het zelfs wel toejuichen." Asselbergs wijst op de Verenigde Staten, waar het volgens hem redelijk gebruikelijk is dat bachelors eerst een aantal jaren werkervaring opdoen, om met die extra bagage daarna alsnog in een mastertraject te stappen. Niet dat het volgen van haar afgestudeerden het enige doel van de alumnivereniging is, benadrukt mede-initiatiefnemer Asselbergs. "Zo'n vereniging moet van meerwaarde zijn voor de alumni zelf, onder andere doordat ze elkaar tips geven, inspireren en de gezelligheid van vroeger kunnen delen." Dat dit 'vroeger' bij ID nog wel erg recent is, beseft Asselbergs terdege. "Sommige ID'ers zijn net de universiteitsgebouwen uitgelopen en willen misschien juist wat afstand nemen van de TU/e. Maar desondanks hopen we het alumnicontact te stimuleren. Bovendien: als we

ID-bachelor Tijn Kooijmans (links) en Bert Pompe toosten op de alumnivereniging van ID. Foto: Bart van Overbeeke

een jaar met de vereniging zouden wachten, zijn we misschien al veel mensen uit het oog verloren."

Eind mei kwam de alumnivereniging voor het eerst bijeen. Onder het genot van een hapje en een drankje praatten Emile Aarts van Philips Reserach en Bert Pompe van Pompe Design de circa zeventien aanwezige ID-bachelors bij over de ontwikkelingen in het vakgebied. Op een totaal van ruim vijftig uitgenodigde bachelors, die het studeren na hun diplomautreiking voor

gezien hielden, was die opkomst wellicht wat mager, erkent Asselbergs, "maar met zeventien mensen kun je in elk geval een goede discussie neerzetten en voldoende effect sorteren op het deel van de bachelors dat er niet bij was." Het zoeken is nu naar enkele afgestudeerden die de alumnikar willen gaan trekken. Asselbergs: "Het zou mooi zijn als dit bestuur er komend collegejaar, als onze eerste masters net zijn afgestudeerd, staat."/●

CDA wil bindend studieadvies voor ouderejaars

Het CDA vindt dat hogescholen en universiteiten ook aan ouderejaars een negatief bindend studieadvies moeten kunnen geven als ze te lang over hun opleiding doen. Voorwaarde is wel dat de studiebegeleiding van hoog niveau is.

Vooruitlopend op het nieuwe bekostigingsstelsel voor het hoger onderwijs waaraan PvdA-minister Ronald Plasterk van OCW momenteel werkt, heeft de grootste regeringsfractie in de Tweede Kamer alvast wat uitgangspunten geformuleerd: een kwart van de totale hoger onderwijs-bekostiging wordt ingezet als 'vaste voet', om de continuïteit van instellingen te garanderen, en twintig procent van de bekostiging wordt uitgekeerd als diplomabonus. Dat bedrag krijgt een instelling als een student daadwerkelijk zijn opleiding voltooit. De rest van het geld wordt onder hogescholen en universiteiten verdeeld op basis van het aantal studenten dat er een opleiding volgt. "En daarbij kijken we alleen naar de nominale studieduur", legt CDA-kamerlid Jan Jacob van Dijk desgevraagd uit. "Doet bijvoorbeeld een

hbo-student langer dan vier jaar over zijn opleiding, dan draait het Rijk niet meer op voor de bekostiging van die student. De meerkosten die instellingen maken voor een langzame student, kunnen ze betalen uit de diplomabonus." Van Dijk weet nog niet of het CDA voor een hoog collegegeld voor trage studenten is. "Dat is een heel gevoelig thema binnen de partij en we hebben daarom nog geen standpunt", geeft hij toe. "Met onze keuze voor bekostiging van nominale studieduur willen we instellingen prikkelen om de studiebegeleiding te intensiveren en zorg te dragen voor een evenwichtig onderwijsprogramma. Natuurlijk zijn er ook dan nog studenten die niet mee kunnen of willen. Daarom willen we instellingen de mogelijkheid geven om ook in het tweede en derde jaar een bindend studieadvies te geven." Minister Plasterk stuurt zijn bekostigingsplannen deze zomer naar de Tweede Kamer. Eerder kreeg hij al adviezen van de lobbyorganisaties in het hoger onderwijs. (HOP)

Goed eerste jaar voor filmhuis De Zwarte Doos

De bioscoopzaal in De Zwarte Doos heeft in het eerste jaar meer bezoekers getrokken dan verwacht. Studium Generale en Plaza Futura, die samen het filmprogramma verzorgen, hadden gerekend op een gemiddelde zaalbezetting van 25 procent. De teller staat na de laatste van de 101 voorstellingen van dit collegejaar op 3.345 bezoekers, en daarmee komt het bezettingspercentage van de zaal -honderd stoelen groot- uit op 33 procent. Studium Generale en Plaza Futura zijn tevreden met de bezoekersaantallen. Volgend jaar wordt de film-programmering op dezelfde voet voortgezet.

Volgens drs. Corine Bolwerk van Studium Generale was er in november en december een dip in de bezoekcijfers, doordat er minder bekende films draaiden. Over 2006 kwam het gemiddelde bezoekpercentage dan ook uit op 22 procent. Daarop is besloten om de focus te houden bij bekendere films. Met goed resultaat: de films die in 2007 draaiden, leverden een gemiddelde bezettingsgraad van 41 procent, waarvan zo'n 28 procent voor rekening van studenten kwam. Best bezocht was de film Babel, die 287 kijkers trok in drie voorstellingen./●

Conferentie over interactie tussen mens en machine

Methoden in de Human-Computer Interaction (HCI) staan centraal tijdens de elfde Chi-conferentie, op donderdag 21 juni op het TU/e-terrein. De conferentie, mede georganiseerd door de TU/e-faculteit Industrial Design, richt zich op HCI'ers in het onderzoek, onderwijs en bedrijfsleven. 'HCI-methods: way to go?' is de elfde conferentie van Chi Nederland, de vereniging van specialisten op het gebied van mens-machine interactie. Op de agenda staan onder andere lezingen, parallelle sessies in drie verschillende tracks (onderzoek, onderwijs en bedrijfsleven), workshops en een bedrijvenmarkt. Sprekers op de dag zijn Tjeerd Hoek (voormalig design director bij Microsoft, tegenwoordig executive creative director bij frog design) en Marc Hassenzahl (professor aan de Universiteit van Koblenz-Landau). Hoek spreekt over Windows Vista Design, Hassenzahl gaat in op de toekomst van HCI-methoden en het belang van een duidelijke richting daarin. Registreren kan via www.chi-conferentie.nl.

Seminar over het spelen van de toekomst

Hoe kunnen nieuwe, intelligente buiten speelobjecten kinderen aansporen tot meer beweging? Dat is één van de vragen binnen het project 'Playground van de toekomst' van TNO, in opdracht van het ministerie van Volksgezondheid. De eerste onderzoeksresultaten worden maandag 18 juni gepresenteerd in De Zwarte Doos op het TU/e-terrein.

Het onderzoek van TNO inspireerde TU/e-studenten Industrial Design bij het bedenken van nieuwe speel- en beweegconcepten. Dit in het kader van een studieproject dat rond het thema werd opgezet. Afgelopen januari werden in het Auditorium al enkele van hun ideeën gepresenteerd. Twee concepten die toen in het oog sprongen, waren de 'Body Beats' (sensoren aan je lichaam die je bewegingen omzetten in muziek) en 'Flashpoles' (palen met lampen in verschillende kleuren waarmee diverse spelletjes kunnen worden gespeeld).

Maandag 18 juni wordt in De Zwarte Doos een aantal nieuwe ideeën van tweedejaars ID-studenten gepresenteerd. "De eerdere concepten richtten zich vooral op kinderen met overgewicht, maar nu is ook gekeken naar andere facetten, zoals sociale integratie middels een speeltuin of speeltoestel", vertelt drs. Henri in 't Groen van het Domain Health binnen ID. Eén van de ideeën die maandag worden getoond, is een toestel waarmee kinderen tijdens het spelen muziek of andere geluiden kunnen maken. "Een gemeente zou met zo'n toestel bijvoorbeeld workshops kunnen houden, waarbij ook de ouders van de kinderen betrokken worden om gezamenlijk muziek te maken."/●

Het seminar 'Playground van de Toekomst' wordt maandagmiddag om 13.30 uur geopend door oud-profkeper Hans van Breukelen van de stichting Sport & Technologie. De toegang is gratis, aanmelden is niet nodig.

En ik vind...

Soms ontgaan mij dingen. Dat hoort erbij - je kunt niet overal bij zijn; je kunt niet alles weten. Twee artikelen

over de nieuwe W-hal in de Cursor van twee weken geleden maakten mij duidelijk hoeveel mij nu weer ontgaan is. Mij is ontgaan het antwoord op de vraag: 'waarom moet de W-hal worden gesloopt?' De W-hal is een fantastisch gebouw uit 1959. Achter de laag stof en afbladderende verf schuilt een gebouw dat ruimtelijk en constructief gezien een pareltje op de campus genoemd mag worden. De loopbruggen, de constructie, het schaaqbordpatroon in het dak, het licht dat daardoor aangenaam in het gebouw wordt verstrooid. Kan het gebouw niet herbestemd worden? Mij is dan ook ontgaan: het onderzoek naar de mogelijkheden voor herbestemming. Uit het artikel blijkt dat onderzoek is gedaan naar wat er allemaal mis is: het dak lekt, de constructie is te slap en de loopbruggen te hoog. Maar is er ook onderzoek gedaan naar wat er allemaal mogelijk is? Van een technische universiteit mogen we toch verwachten dat ze in staat is om een gebouw met enkele ouderdomsverschijnselen aan te passen aan deze tijd. Maar het gebouw wordt gesloopt. Dit tegen het advies in van het architectuurhistorische onderzoeksbureau Crimson.

Het ontgaat me wat hiervan de reden is: eerst een gerespecteerd bureau om advies te vragen om het vervolgens in de

wind te slaan. Het lijkt erop dat de beleidsmakers haast proberen te maken met de sloop. Het duurt nog jaren tot 2020 aanbreekt, maar de W-hal moet al volgend jaar neer, net voor zijn vijftigste verjaardag. Misschien heeft het ermee te maken dat de monumentenstatus voor gebouwen van vijftig-plus door iedereen aangevraagd mag worden. Zonder dat er sprake hoeft te zijn van toewijzing, levert aanvraag van de monumentenstatus al gauw een hoop procedureel gedoe op. Zou dat de reden zijn om de W-hal een vroegtijdige dood te gunnen? Over een vroegtijdige dood gesproken, wat me helemaal ontgaat, is het onzalige idee om er een 'reïncarnatie' voor in de plaats te zetten. Het lijkt me een slechte kopie van het origineel. Wel met een 'toefje slagroom' - zoals het vehikel erbovenop in de wandelgangen al wordt genoemd. De ontwerper zelf noemt het gevaarte overigens heel hip 'w&iPOD'...

Er ontgaat mij veel. Maar het zal wel aan mij liggen.

Teun van Veggel, student Bouwkunde

CvB: communicatiedirecteur voor 1 juli bekend

Het College van Bestuur verwacht voor 1 juli bekend te kunnen maken wie de directeur wordt van het nieuwe Communicatie Expertise Centrum (CEC) van de TU/e. Op dit moment zijn nog twee kandidaten, een man en een vrouw, in de race voor de post.

22 sollicitanten meldden zich bij werving- en selectie-

bureau Projective voor de directeursfunctie. Het bureau in Baarn benaderde zelf nog een tiental andere potentiële kandidaten en ging uiteindelijk aan de slag met twintig mensen. Na gesprekken werden vier van hen voorgedragen aan een adviescommissie binnen de TU/e, met daarin onder anderen een decaan en een opleidingsdirecteur, die onder meer keken naar

de vraag of iemand zou passen binnen de cultuur van de universiteit. Twee van deze vier, volgens Projective een man en een vrouw, ondergaan momenteel een assessmentprocedure die één dezer dagen wordt afgerond. Universiteitssecretaris ir. Harry Roumen zegt er vanuit te gaan dat een van deze twee kandidaten de nieuwe directeur wordt. Het College

van Bestuur hakt hierover volgens hem nog voor de zomer de knoop door. Het Communicatie Expertise Centrum komt voort uit het huidige Communicatie Service Centrum, dat gereorganiseerd wordt. Huidig diensthoofd drs. Fred Gaasendam wordt in de nieuwe structuur hoofd van de afdeling Redactie en Producties; gezocht wordt nog naar een hoofd Specia-

listische Diensten. De selectieprocedure hiervoor is nog in volle gang. Uit een lijst van dertien mensen heeft Projective vier kandidaten geselecteerd die binnenkort eveneens worden voorgesteld aan de genoemde interne adviescommissie./ ●

Toelating buitenlandse wetenschappers versoepeld

Wetenschappers van buiten de Europese Unie worden vrijgesteld van de inburgeringsplicht die in Nederland geldt. Ook hebben ze geen werkvergunning meer nodig om hier aan de bak te komen.

Het kabinet volgt hiermee een Europese richtlijn voor toelating van wetenschappers tot de EU. De nieuwe regels gelden ook voor hun familieleden. De versoepeling geldt voor alle wetenschappers en aio's die gegarandeerd aan onderzoeksgroepen kunnen meedoen. Verder worden de migratieregels binnen Europa ruimhartiger. Wetenschappers die in een andere lidstaat werkzaam zijn en voor onderzoek in Nederland moeten zijn, hoeven geen tijdelijke verblijfsvergunning aan te vragen. De regeling is vergelijkbaar met die voor studenten van buiten de EU

en zogenaamde 'kennis-migranten'. Voor die laatste groep geldt een salariseis van 45.000 euro per jaar, of ruim 30.000 euro voor hoogopgeleiden jonger dan dertig. Daaraan konden veel wetenschappers niet voldoen. Voor niet-EU-studenten die hun diploma in Nederland behalen en hier willen blijven, zijn de salariseisen onlangs verlaagd tot 25.000 euro. Nederland vreest in de nabije toekomst een tekort aan hoogopgeleiden. Door de strenge migratieregels te schrappen voor kenniswerkers en studenten van buiten de EU hoopt het kabinet meer kennis te importeren. (HOP)/ ●

Foto: Bart van Overbeeke

De gezichten in een verticale stad

Soms speelt het toeval een belangrijke rol. Zo ook bij de tentoonstelling 'Zé Lino [Copan Projects]' die sinds vrijdag 8 juni in Vertigo Plaza te zien is. Aan het plafond hangen 168 doeken met foto's van bewoners van het beroemde Copan-gebouw in de Braziliaanse metropool São Paulo. De expositie is het werk van de Braziliaanse kunstenaar Eduardo Aquino. Het toeval bracht Bouwkundestudent Dolf Nijsen in São Paulo in contact met de kunstenaar, waarna in overleg met CASA Vertigo het plan ontstond de tentoonstelling naar de TU/e te halen. Afgelopen week was Aquino op de TU/e en vrijdag 8 juni gaf hij een lezing over zijn werk. Het Copan-gebouw is één van de bekendste ontwerpen van de beroemde Braziliaanse architect Oscar Niemeyer (1907). Met zijn 32 verdiepingen en 5000 bewoners uit verschillende rangen en standen vormt het een stad op zich. "Een verticale stad die behoorlijk anoniem is. Aquino, die zelf ook in het gebouw werkt, heeft de bewoners een gezicht willen geven door honderden van hen te fotograferen", licht Stijn Holdrinet, student-assistent bij CASA Vertigo toe.

VSNU-voorzitter dr. Sijbolt Noorda: “Vaak teveel aandacht voor de talentvolle bachelor”

De VSNU heeft de afgelopen week door heel Nederland honderden onderwijsdeskundigen bij elkaar gebracht, die samen gesproken hebben over hoe de bachelorfase succesvoller te maken is. Gister, woensdag 13 juni, sloeg men in Eindhoven de tenten op. Door middel van presentaties en workshops probeerden de deelnemers elkaar te inspireren en van elkaar te leren.

Het initiatief voor de bijeenkomsten die op vier universiteiten plaatsvinden, komt van VSNU-voorzitter dr. Sijbolt Noorda. Volgens hem hebben de universiteiten nog een wereld te winnen als ze erin slagen hun bacheloronderwijs intensiever en gevarieerder te maken. In het Auditorium liet hij weten dat de bijeen-

komsten daar in ieder geval een bijdrage aan gaan leveren. "Dit leek een goed idee en dat blijkt het ook te zijn", zo vertelde hij aan zo'n honderdvijftig deelnemers, afkomstig van de universiteiten van Maastricht, Nijmegen, Tilburg en Eindhoven. Het lijkt de VSNU-voorzitter een goed idee om dit soort bijeenkomsten een structureel karakter te geven. Het was Noorda opgevallen dat bij de presentaties en workshops veel aandacht is voor de talentvolle bachelorstudent. Hij hield een pleidooi om ook te letten op de student die het minder makkelijk afgaat. "Daar dreigen we wel eens een blinde vlek voor te ontwikkelen." Ook wees hij erop dat onderwijsvernieuwing pas echt succesvol kan zijn als het breed wordt gedragen door zowel de docenten als de studenten die er baat bij

hebben. "Dat gevoel van eigenaarschap van de vernieuwing zorgt voor succes. Daarom praten we vandaag niet tegen onze bestuurders, maar met elkaar."

Bus

Dr.ir. Bram de Kraker, opleidingsdirecteur van de TU/e-faculteit Werktuigbouwkunde, vertelde de aanwezigen hoe zijn faculteit de afgelopen jaren heeft geprobeerd het ren-

hebben, is sleutelen aan de eindtermen. Op zich wel een stoer standpunt", aldus de opleidingsdirecteur. De twee belangrijkste thema's waren volgens De Kraker regelbaarheid en meetbaarheid. Voor wat betreft het eerste punt heeft de faculteit alles uit de kast gehaald, zegt De Kraker. "De voorlichting proberen we zo realistisch mogelijk te maken. Daarbij zien we dat er een duide-

samengebracht worden die niet goed genoeg zijn om nog aan projectteams deel te nemen. De Kraker: "Die groep studenten proberen we dan gezamenlijk over de 'berg' te krijgen, analoog aan de praktijk in het wielrennen". Toch moet De Kraker toegeven constateren dat er nog geen trendbreuk heeft plaatsgevonden. "De rendementen hebben zich niet echt verbeterd, maar zijn wat meer afgevlakt. Het heeft een meer uniform kwaliteitsniveau opgeleverd."

Alle informatie die tijdens de vier VSNU-bijeenkomsten aan bod komt, zal de basis vormen voor een nieuwe website met 'best practices'. Noorda zei te hopen dat die site volgende week al in de lucht is./ ●

Universiteiten leren van elkaar

dement in de bachelorfase omhoog te krijgen. "We hebben ons wel over het gevoel moeten zetten dat er nauwelijks iets aan te doen is", zo bekende De Kraker. "Wat we zeer nadrukkelijk niet gedaan

lijke correlatie bestaat tussen de vwo-cijfers voor wiskunde en natuurkunde en de kans op een positief studieadvies na het eerste jaar." Een ander initiatief is de zogeheten 'bus', waarin de studenten

In 't kort

Brandweer TU/e promoveert

De TU/e-brandweer is zaterdag 9 juni als eerste geëindigd bij de regionale brandweerwedstrijden in Kneegsel. Daarmee promoveert de ploeg van de zesde naar de vijfde klasse. De TU/e'ers lieten in hun categorie twee andere bedrijfsbrandweerkorpsen en vijf gemeentelijke brandweerkorpsen achter zich. De (nagebootste) noodsituatie waarmee de brandweerlieden werden geconfronteerd, betrof een brandmelding vanuit een leegstaand bankgebouw, waarin twee drugsgebruikers zaten. De TU/e-brandweer wist de klus het best te klaren.

Hoog water in W-hoog

Tientallen kantoren en twee labs op vloer 0 en -1 in W-hoog hebben afgelopen weekende blank gestaan. Tijdens de heftige regenval in de nacht van vrijdag op zaterdag kon het riool het niet aan en kwam het water omhoog op de eerdergenoemde verdiepingen van het pand. Het water stond, volgens Toon Verhaar, coördinator Interne Zaken en BHV-coördinator, enkele centimeters hoog in diverse kantoren en twee laboratoria. De schade voor de faculteit lijkt mee te vallen, aldus Verhaar. Naast losgelaten linoleum en vloerbedekking, zijn wat toetsenborden beschadigd omdat er water in is gekomen. Een testopstelling heeft in het water gestaan en heeft roestplekken opgelopen. Het is volgens Verhaar nog niet duidelijk of alles nog naar behoren functioneert. "We zijn alle schades nog aan het verzamelen."

'Scholingstas' voor docenten

Minister Ronald Plasterk van OCW wil docenten een persoonlijk scholingsbudget toekennen dat ze bijvoorbeeld kunnen inzetten voor een masteropleiding of een wetenschappelijk promotietraject. In een toespraak bij de Algemene Onderwijsbond maakte de bewindsman dinsdag 12 juni bekend dat hij onderzoekt of er een fonds kan komen waaruit -zoals hij het noemde- een 'scholingstas' voor docenten kan worden betaald. Docenten moeten dit geld naar eigen goeddunken kunnen aanwenden voor hun persoonlijke ontwikkeling en niet pas als hun school of instelling dat vraagt. (HOP)

Hoe de wasmachine salonfähig werd

Techniekgeschiedenis/Ivo Jongsma

Feministen waren tegen de wasmachine, bij de introductie ervan. Alle vrouwen moesten hun was naar de wasserij kunnen brengen, om ze totaal te verlossen van het zware waswerk. Alles wees er tot de Tweede Wereldoorlog op dat het slechts een kwestie van tijd was voor deze wens in vervulling zou gaan. Maar midden jaren zestig stond in de meeste Nederlandse huishoudens toch een wasapparaat te draaien. Met instemming van de Nederlandse Vereniging van Huisvrouwen, die de wasarbeid aanpreef als statusverhogend. Promovenda drs. Carianne van Dorst (37) speurde naar de oorzaak. Zij denkt dat de tijd rijp is voor een comeback van de wasserij.

Er zijn nog steeds weinig mensen die vreugde beleven aan het doen van de was. Maar de moeite die het nu kost, valt volledig in het niet bij het afbeulende werk dat vrouwen honderd jaar geleden moesten verrichten om de was schoon te krijgen. Het een- of tweewekelijkse wasritueel begon al op zaterdag, staat te lezen in het proefschrift van promovenda Van Dorst, met het warmstoken van water om houten tobbes te vullen. Daarin werd de witte was te weken gelegd, in soda. Op maandag, wasdag, ging de was eerst door de wringer - twee rubberen rollen waar de was met een slinger doorheen gedraaid werd. Daarna kwam een schrobbehandeling met groene zeep. Met nieuw heet water en zeep ging het wasgoed weer de tobbes in, om te 'broeien'. De wasvrouw stampde de was na het broeien met een soort stok, waarna de was weer door de wringer ging. Vervolgens volgde een nieuwe wasgang, met andere zeep - daarna weer 'broeien'. Dan pas kwam het echte wassen, met de hand. Na handmatig uitwringen werd de was in de zon gelegd, om te bleken. Daarna volgde een eerste spoelgang, gevolgd door de wringer, en een tweede spoelgang met blauwsel en weer een wringerbeurt. Pas daarna ging de was aan de lijn. En dan hebben we het nog niet gehad over het strijken of over de bonte was, die hier ook nog tussendoor fietste.

Je zou dus verwachten dat de wasmachine, die tegen het einde van de negentiende

eeuw zijn intrede deed, met open armen werd ontvangen. Maar nee. In 1950 stond er pas in een vijfde van de Nederlandse huishoudens een wasmachine, waarvan een groot deel ook nog handbediend. En dat terwijl de stofzuiger in dezelfde tijdperiode wel Nederland veroverde. Van Dorst zocht uit hoe dit kwam. De afgelopen jaren spitte ze kilometers aan archieven door, van onder meer wasserijbonden, vrouwenorganisaties en hun tijdschriften en wasmachinefabrikanten. Dit om een beeld te krijgen van de techniekgeschiedenis van het wassen in de periode 1890 tot 1968. Gegevens hierover bleken lastig te vinden. "Het was vooral moeilijk om statistieken te vinden", vertelt Van Dorst. "Wat voor wasgoed hadden gezinnen en hoeveel wasgoed? Hoeveel gezinnen hadden een wasmachine? Pas in 1972 begon het CBS hier cijfers over bij te houden - terwijl mijn onderzoek loopt tot 1968."

Bijtend sop

Van de verschillende types wasapparaten die rond 1900 op de markt kwamen, leverde de trommelwasmachine het meeste gemak op. Deze bestond uit een geperforeerde trommel in een teil met afsluitkap, waarin de trommel -handaangedreven en later elektrisch- ronddraaide. Je kon met het apparaat wassen en spoelen, wat betekende dat vrouwen niet meer continu met de handen in het bijtende sop zaten, niet meer over de was gebukt

Een elektrische kuipwaswachine met wringer, begin jaren dertig.

stonen, en veel minder hoefden te wringen omdat je met de trommelmachine ook kon centrifugeren.

Toch sloeg het apparaat niet aan. Want: hij leverde wel gemak op, maar niet erg veel tijdswinst ten opzichte van alternatieven. De wasketel bijvoorbeeld, die aanzienlijk goedkoper was. Dit was niet veel meer dan een grote pan waarin de was werd uitgekookt, door heet sop te laten circuleren. Vrouwen moesten hierbij nog steeds allerlei vervelende handelingen zelf doen, maar het kostte veel minder tijd.

Niet alle vrouwen stonden overigens aan de wasketel. Vrouwen uit de hogere klassen en de opkomende middenklasse dachten er niet aan om zelf de was te doen. Deze groepen, samen zo'n tien tot twintig procent van de Nederlandse huishoudens, brachten hun wasgoed veelal naar wasserijen. En dat moest eigenlijk voor alle vrouwen mogelijk worden, verkondigden feministische en socialistische vrouwen aan het begin van de twintigste eeuw. Vrouwen moesten niet thuis wassen, ook niet met wasmachines, maar ze moesten de was buiten de deur laten doen. Dat zou ze de vrijheid geven om meer deel te nemen aan de maatschappij. De Nederlandse Vereniging van

Huisvrouwen, opgericht in 1912, verkondigde een gelijkkluidende boodschap. Tijdens de Tweede Wereldoorlog kreeg de wasserij-industrie nog een duw in de rug. Wasmachines waren niet verkrijgbaar, en alleen wasserijen konden nog lang aan voldoende wasmiddelen komen. De schaarste dreef de mensen als het ware naar de wasserij.

De weg leek geplaveid voor een glorieuze toekomst van de wasserijen, staat in het proefschrift van Van Dorst. Maar die bleef uit. Gek genoeg schaften de Nederlanders na de Tweede Wereldoorlog massaal wasmachines aan, ondanks dat ze nog steeds peperduur waren. Van Dorst vond hier meerdere verklaringen voor. De meest in het oog springende is de verandering van uiterlijk. Fabrikanten hadden de machine, die qua functionaliteit niet veranderd was, in een rechthoekige witte, stalen doos gemonteerd. En dat zag er heel anders uit dan de logge houten apparaten van voorheen, die een motor aan de buitenzijde hadden. De strakke witte doos had een moderne en veilige uitstraling. Bovendien paste de vernieuwde wasmachine beter in de moderne na-oorlogse woningen. Een andere drijvende kracht was het imago-probleem van wasserijen. Ze hadden de naam veel wasgoed kwijt te raken, duur te zijn en veel slijtage te veroorzaken.

Trots op de was

Doorslaggevend was volgens Van Dorst echter de veranderde opvatting over het wassen. In 1961 bleek uit een onderzoek van de gezamenlijke wasserijen dat vrouwen de opvatting hadden dat als ze niet zelf de was deden, ze tekort schoten als huisvrouw. De NVvH, twintig jaar eerder nog tegenstander van de thuiswas, moedigde het ledenbestand hierin aan - een vrouw moest trots zijn op haar waswerk. "Er gaat niets boven thuis wassen. De was neemt een eigen plaatsje in, in ons huisvrouwelijk gemoed", aldus de NVvH-voorzitter in 1959. De hele nieuwe status van het wassen en de wasmachine maakte het apparaat ook acceptabel voor de vrouwen uit de hogere inkomensgroepen, die ook thuis gingen wassen. Wat nog steeds zwaar werk was. En ook steeds meer werk: de eisen aan de properheid gingen gedurende de vorige eeuw gestaag omhoog, en daarmee de wasfrequentie ook.

Kennis over koelen hoofdhuid bij chemotherapie

Kanker is zowel voor de patiënt als zijn omgeving een zeer ingrijpende ziekte. Niet alleen door de ziekte zelf, maar ook door de vaak toegepaste chemotherapie kan de patiënt zich beroerd voelen. En alsof dat allemaal niet al vervelend genoeg is, komt daar vaak het verlies van je haren bij. Maar daar is wat aan te doen. Het koelen van de hoofdhuid tijdens de chemotherapie-sessies zorgt voor minder schade aan het haar. Hoe dat precies werkt, heeft dr.ir. Francis-Paul Janssen uitgezocht. Afgelopen dinsdag, 12 juni, promoveerde hij.

Het haar van een kankerpatiënt valt natuurlijk niet zomaar uit. Chemotherapie is een effectieve, maar ook rücksichtslose manier om de kanker te lijf te gaan. Het medicijn is eigenlijk vergif en beschadigt alle snelgroeïende cellen in het lichaam; dus naast de kankercellen ook het beenmerg, de nagels en de matrixcellen, de cellen waar de haren worden gevormd.

Voorbeeld van een 'cool cap' voor het koelen van de hoofdhuid tijdens chemotherapie.

Janssen: "Het lichaam reageert daarop door de aanmaak van haarcellen tijdelijk stop te zetten en het oude haar af te stoten. En als 'de chemo' wat minder sterk inwerkt, wordt het nieuw gevormde deel van de haar een stuk zwakker dan de rest. Dan breken de haren veel sneller bij bijvoorbeeld het kammen."

Een bijzaak, zeggen sommigen; het gaat er immers om dat de chemotherapie de ziekte verslaat. Toch vormt een kaal hoofd voor veel patiënten een psychisch probleem. "Elke keer dat je in de spiegel kijkt, word je met de neus op de feiten gedrukt", zegt Janssen. Hij promoveerde dinsdag 12 juni op zijn onderzoek naar de invloed van koelen van de hoofdhuid tijdens het toedienen van de chemotherapie. Hij deed zijn onderzoek in de groep Energy Technology van de faculteit Werktuigbouwkunde. "Al sinds de jaren zeventig is bekend dat het flink koelen van de hoofdhuid het uitvallen van het haar beperkt. Toch doen nog lang niet alle ziekenhuizen het. Het levert extra

werk op en de artsen en het verplegend personeel vinden het haarverlies niet zo belangrijk. Terwijl patiënten zelf aangeven dat het verliezen van het haar één van de belangrijkste negatieve effecten is van het hebben van kanker."

Door de hoofdhuid te koelen, blijft het haar beter behouden, maar hoe dit precies werkt, was nog nooit uitgezocht. Er waren wel ideeën over, hypotheses, die Janssen in zijn onderzoek bevestigd zag. Ten eerste zorgt koelen ervoor dat alle bloedvaten in het oppervlak van de schedel nauwer worden. Het lichaam probeert dan zoveel mogelijk warmte vast te houden. De doorbloeding wordt dus minder en de chemische stof die de kankercellen moet gaan doden, komt minder goed bij de haarzakjes terecht. Een lagere temperatuur heeft nog een tweede effect: de chemische reactie tussen 'de chemo' en de matrixcellen verloopt daardoor langzamer. Waardoor de mate van beschadiging ook minder wordt. Janssen: "Hierbij is het wel

Vrouwen zijn veelal figuranten in de techniekgeschiedenis tot heden, als ze er al in voorkomen. Van Dorst zocht voor haar promotiewerk naar aanwijzingen dat vrouwen een belangrijkere rol spelen - door de keuzes die ze maken als consument, of via organisaties zoals de NVvH. En die vond ze ook. Op allerlei manieren droegen vrouwenorganisaties en vrouwen thuis en op het werk bij aan de ontwikkeling en acceptatie van wastechniek, blijkt uit haar onderzoek. Het meest in het oog springende voorbeeld is het wasinstructielabel, ontwikkeld door de Nederlandse Huishoudraad en inmiddels een wereldwijde standaard. Het stelde vrouwen in staat om om te gaan met de nieuwe soorten textiel die op de markt kwamen. Ook de uiteindelijke acceptatie van de wasmachine is een voorbeeld van de invloed van vrouwenorganisaties. Opmerkelijk is wel dat de achterliggende gedachte helemaal niet

meer strookte met de opvattingen van de eerste emancipatiegolf. Volgens Van Dorst gingen de vrouwenorganisaties, na het 'binnenhalen' van het vrouwenkiesrecht in 1919, het huishouden steeds meer bezien als een vak, iets om trots op te zijn. Na de oorlog wilden ze thuis net zo hard meewerken aan de wederopbouw als de mannen in betaalde banen buitenshuis. Onder meer door de was te doen. Bijgevolg is 'de was' ook vandaag nog een taak die primair bij de vrouw ligt. Zelfs onderzoekster Van Dorst geeft aan dat ze zich meer verantwoordelijk voelt voor het wasgoed dan haar partner. De techniek-historica breekt daarom een lans voor 'het vergeten alternatief'. "De wasserij, die is volledig uit beeld verdwenen, weg uit ons denkraam. Man en vrouw werken tegenwoordig vaak allebei, maar het doen van de was komt meestal nog steeds bij de vrouw terecht." De wasserij zou hiervoor een oplossing zijn, die volgens Van Dorst

ook nog eens veel milieuvriendelijker is dan de wasmachine thuis, door de schaalvoordelen, en doordat ze aan warmte-, water- en wasmiddel-terugwinning doen. Het moet dan wel gaan om industriële wasserijen met een fikse omvang. "Echt grootschalig", legt Van Dorst uit. "Wasserijen die bijvoorbeeld de was doen van een halve stad. Alle cijfers wijzen erop dat thuiswassen minder milieuvriendelijk is dan uitbesteden. Maar ik heb het nog niet goed uitgezocht." Grondig onderzoek is hiervoor nodig, besluit ze haar proefschrift. Wie voelt zich geroepen?/ ●

Carianne van Dorst verdedigt op 21 juni haar proefschrift, getiteld 'Tobben met de was'. Vanaf 16.00 uur, in het Auditorium.

Carianne van Dorst met haar twee dochters. Foto: Marijn Alders

belangrijk dat je alleen lokaal koelt. Je wilt op de plek waar de kankercellen zitten immers de werking van de chemokuur niet afremmen. Daarom wordt de 'cool cap' ook niet gebruikt als iemand uitzaaiingen heeft in hersenen of schedel." Janssen heeft tijdens zijn promotie een tweetal experimenten gedaan om meer begrip te krijgen van het koelproces. In het eerste experiment zette hij negen proefpersonen een koelmuts op en mat hij bij hen tegelijkertijd de temperatuur van de hoofdhuid en de doorbloeding. Hieruit bleek dat bij een paar graden koeling de doorbloeding meteen snel omlaag gaat; tot wel de helft van de normale waarde. En bij verder koelen bleek de doorbloeding niet verder te dalen dan twintig procent van de normale waarde. Met andere woorden: verder koelen heeft dan geen zin meer, want de doorbloeding neemt toch niet meer verder af. In een tweede reeks experimenten zette Janssen keratinocyten -huidcellen die zeer veel lijken op matrixcellen- bij

verschillende temperaturen op kweek. Aan deze reeks voegde hij verschillende hoeveelheden doxorubicine (de chemo) toe. Uit deze experimenten kon hij afleiden dat bij een lagere temperatuur meer cellen overleven, hoewel lager koelen dan 22 graden Celsius geen zin meer lijkt te hebben. Ook bleek -iets minder verrassend- dat een hogere concentratie chemo leidt tot meer celsterfte. Hiermee kon de promovendus een paar aanbevelingen aan de praktijk doen. "Ik ben nog voorzichtig met conclusies, omdat ik de cellen nog niet in hun natuurlijke omgeving heb bestudeerd. Maar koelen tot onder de achttien graden Celsius blijkt nauwelijks extra voordelen op te leveren. Een andere conclusie die ik heb kunnen trekken, is dat langer dan een uur koelen na het toedienen van de chemo geen zin meer heeft. Het zou zelfs contraproductief kunnen gaan werken omdat door het vernauwen van de bloedvaten de chemo enigszins opgesloten blijft in de hoofdhuid."/ ●

SLUITSTUK

In de rubriek Sluitstuk vertellen afstudeerders over hun afstudeeronderzoek.

"De opdracht klonk goed, maar ik zocht wat in Eindhoven. Toch bleef het in mijn hoofd zitten. Toen ik alsnog ging praten, klikte het meteen met mijn stagebegeleider." Bedrijfskundestudent Bram de Kort deed zijn afstudeeronderzoek bij het Amphia-ziekenhuis, dat na een fusie twee vestigingen heeft in Breda en één in Oosterhout. "Ze zitten daar in de overgang van aanbodgerichte naar patiëntgerichte zorg. Door vanuit het perspectief van de patiënt te denken, moet de zorg worden verbeterd." Die overgang is ingegeven door de marktwerking, die voor het ziekenhuis voelbaar begint te worden. De grens is niet ver, dus de Belgische ziekenhuizen snoepen patiënten van Breda en Oosterhout af. Binnen het Amphia-ziekenhuis loopt daarom een project waarin voor iedere patiëntgroep wordt onderzocht hoe zij door hun behandeling heengaan. "Dat noemen ze het zorgpad: welke afdelingen worden bezocht, welke informatie krijgt een patiënt, welke formulieren moet hij invullen, hoe worden de afspraken ingepland, hoe zit het met de wachttijden." Op basis van dat onderzoek worden de protocollen veranderd. "Mijn onderzoek richtte zich op de vraag hoe je zorgt dat die veranderingen ook worden geborgd in de organisatie. Want als je daar

niets aan doet, vervalt iedereen weer snel in de oude routine." De Kort ontdekte dat daar bij de vernieuwingen te weinig over was nagedacht. "Er was nauwelijks controle ingebouwd om te zien of alles na een tijd nog wel volgens de gemaakte afspraken verliep." Zo kwam het een keer voor dat een pas aangestelde manager niet wist dat er procesbeschrijvingen waren, omdat niemand haar daarover had verteld. "Doordat er managementinformatie over de zorgpaden miste, was het moeilijk verbeteringen effectief door te voeren." De Kort verbeterde de bestaande methode voor procesbeschrijving en procesherontwerp. "Ik heb zelf het zorgpad van patiënten met heup- of knieproblemen onderzocht. Ze werken in het Amphia volgens het 'joint care'-principe. Dat betekent dat een groep patiënten samen zorg krijgt aangeboden. Heuppatiënten krijgen bijvoorbeeld in groepjes fysiotherapie. Dat werkt heel goed. Helaas waren de gemaakte procesbeschrijvingen niet altijd helder." De Kort schreef een advies, maar gaf ook workshops over zijn aanbevelingen. "Ik moet er natuurlijk wel voor zorgen dat mijn boodschap blijft hangen." Tekst: Anouck Vrouwe Foto: Rien Meulman

Drie dagen alles over inkjet

Voor de derde keer organiseert de groep Macromolecular Chemistry and Nano-science van de faculteit Scheikundige Technologie een internationale workshop over de toepassingen van inkjet, het nauwkeurig neerleggen van minuscule druppeltjes vloeistof. Van 27 tot en met 29 juni komen deelnemers alles te weten over de laatste ontwikkelingen binnen dit onderzoeksgebied. Gaat het op 28 juni over het verwerken van polymeren, op 29 juni komen vooral biologische toepassingen van inkjet aan bod. De workshop biedt de gelegenheid te komen luisteren naar de nieuwste onderzoeksresultaten van ervaren onderzoekers, maar ook naar de frisse, nieuwe ideeën van jonge onderzoekers. Voorafgaand aan de workshop wordt op 27 juni voor het eerst een masterclass inkjet gehouden. Die is gericht op de nieuwkomers in het onderzoeksgebied. Zij krijgen een serie lezingen in de ochtend en 's middags een tour langs bedrijven in de regio die inkjet-technologie toepassen.

NWO-subsidies voor chemisch onderzoek

NWO heeft onlangs 11 miljoen euro verdeeld aan TOP- en ECHO-subsidies, die zijn gericht op chemisch onderzoek. De TU/e scoorde vier ECHO-subsidies (Excellent Chemisch Onderzoek) van 225.000 euro, maar geen enkele van de acht TOP-subsidies van 675.000 euro. Met de TOP-subsidie kan een onderzoeksgroep in vijf jaar haar excellente, uitdagende en innovatieve onderzoekslijn versterken of uitbreiden. De groepen zijn werkzaam over de volle breedte van het (bio)chemisch en chemisch-technologisch onderzoeksveld. De ECHO-projectsubsidie (toegekend aan 28 onderzoekers) is bedoeld om creatief, risicovol onderzoek te ondersteunen. ECHO-subsidies gaan aan de TU/e naar prof.dr. Klaas Nicolay (projectomschrijving 'Nieuwe nanolabels voor medische diagnostiek'), naar dr. Tonek Jansen met 'Simulaties op atomaire schaal van de vorming van zeolieten', naar prof.dr.ir. Richard van de Sanden met 'Het ontrafelen van atoomlaagdepositie van oxides met multikwantum en multifoton vibrationele spectroscopie' en prof.dr. Rint Sijbesma met 'Mechanisch aan- en uitschakelen van katalysatoren'.

Onderzoek in het kort

Herstel met

Tissue engineering/**Bauke Vermaas**

In het vakgebied van tissue engineering zijn techniek en geneeskunde innig met elkaar verweven. Nieuwe technologieën bieden pasklare reserveonderdelen voor een beschadigd of versleten lichaam, gekweekt in het laboratorium met eigen cellen van de patiënt. Toch zijn nog maar weinig toepassingen van tissue engineering het niveau van het laboratorium ontstegen. Het samenwerkingsproject Translational Regenerative Medicine-programma (TeRM) moet daar verandering in brengen. Dit consortium van technische universiteiten, academische ziekenhuizen en spin-off bedrijven kreeg onlangs vijftien miljoen euro toegekend uit de Smart-Mix-subsidiepot.

“We willen binnen vijf jaar verschillende technologieën klinisch toepasbaar maken”, zegt de Twentse hoogleraar Clemens van Blitterswijk. Hij is kartrekker van het Translational Regenerative Medicine-programma (TeRM), waarin onderzoekers van de UT en de TU/e samenwerken met verschillende academische ziekenhuizen en vijf spin-off bedrijven. Het programma heeft als doel tissue engineering-technieken toepasbaar te maken in het ziekenhuis. “We concentreren ons op twee groepen weefsels. De ene helft van de projecten richt zich op het herstel van bot en kraakbeen en de andere helft op weefselherstel in hart en bloedvaten.” In totaal worden binnen TeRM acht projecten gestart die de komende vijf jaar de technologie naar de kliniek moeten brengen. Hoewel het gaat om herstel-technieken voor zeer verschillende weefsels, hebben de projecten elkaar nodig om succesvol te zijn. “Kennis van bioreactoren en stamcellen is in alle projecten belangrijk en ook met regelgeving krijgen alle projecten te maken”, zegt Van Blitterswijk. “De kracht van TeRM is dat de opgedane kennis voor alle partners beschikbaar is, zodat het doel om de technologie in korte tijd naar de kliniek te brengen, ook haalbaar wordt.” Volgens Van Blitterswijk is ook de deelname van spin-off ondernemingen aan het consortium onontbeerlijk. “Als we in het laboratorium een nieuwe technologie ontwikkelen, zoeken we naar het bewijs dat de technologie werkt. Maar dan heb je nog geen bruikbaar product. De echte productontwikkeling moet in een bedrijf

gebeuren, dat is geen taak voor de universiteit.” Veelbelovende technologieën, bundeling en uitwisseling van kennis, samenwerking tussen onderzoekers, artsen en bedrijven: het kan haast niet anders of binnen vijf jaar zijn via tissue-engineering ontwikkelde hartkleppen, bloedvaten, heupen en knieën gemeengoed. Van Blitterswijk is dan ook zeker optimistisch, al heeft hij geleerd van het verleden. “Het TeRM-programma is ook nodig om uit te zoeken wat al die veelbelovende technologieën echt waard zijn voor artsen en patiënten”, zegt hij. “Helaas zijn goede resultaten in kweekschalen of zelfs proefdierexperimenten geen garantie dat een methode ook werkt in mensen. In het verleden hebben we dat gezien met tissue engineering van bot. We hebben in 1997 IsoTis opgericht om de technologie daarvoor naar de kliniek te brengen. De resultaten vielen toen erg tegen: bij de patiënten vonden we veel minder bot dan in de proefdierexperimenten. Kennelijk was de technologie nog niet rijp. Nu zijn we echter tien jaar verder en denken we dat de klinische experimenten wel succesvol zullen zijn. Het huidige dragermateriaal voor de botcellen is bijvoorbeeld tien keer beter dan wat we destijds gebruikten. Het dragermateriaal fungeert niet meer alleen als een mal die zorgt dat het nieuwe bot de juiste vorm krijgt, maar zet de cellen ook actief aan tot het maken van nieuw botweefsel.”

Fitness met hartkleppen

Een baby met een aangeboren hart-

afwijking krijgt kort na de geboorte een nieuwe hartklep. Precies op maat en gemaakt uit cellen die tijdens de zwangerschap uit het vruchtwater zijn gehaald. Er zijn geen afstotingsproblemen en de klep groeit mee met het hartje van de patiënt, waardoor vervolgoeperaties niet nodig zijn. Aan de TU/e worden al lichaams-eigen hartkleppen gemaakt, die binnen het TeRM-programma in vijf jaar geschikt worden gemaakt voor gebruik in patiënten. In een grote, lichte laboratoriumruimte opent de Eindhovense hoogleraar Soft Tissue Biomechanics & Engineering Frank Baaijens een broedstoof met enkele hartkleppen in spe. Ze groeien in bioreactoren waar een vloeistof doorheen wordt gepompt. Zo wordt het kweekmedium steeds ververst en went het weefsel aan de drukverschillen in het hart. “We halen cellen uit de wand van een bloedvat in het been die we eerst vier weken opkweken, zodat we er genoeg van hebben”, vertelt Baaijens. “Vervolgens zaaien we ze in een afbreekbare mal. Gedurende nog eens vier weken degradeert die mal en groeien de cellen uit tot een stukje weefsel in de vorm van een hartklep. De ‘harts slag’ die we in de bioreactor simuleren, zorgt ervoor dat het

weefsel de benodigde stevigheid krijgt. De cellen worden als het ware getraind.” Patiënten met een defecte hartklep kunnen momenteel op twee manieren geholpen worden. Wie ouder is dan 65 jaar krijgt meestal een bioprothese, een stukje dood hartklepweefsel van bijvoorbeeld een varken. Zo’n bioprothese gaat slechts een jaar of tien mee. Daarom krijgen jongere patiënten vaak een kunsthartklep. Die blijft in principe goed, maar de patiënt moet levenslang antistollingsmiddelen gebruiken. Voor jonge patiëntjes is dat niet het grootste probleem. Baaijens: “Kinderen die in de groei zijn, moeten vaak meerdere keren geopereerd worden, omdat de kunsthartklep te klein is geworden. Dat zijn flinke ingrepen, met grote kans op complicaties. Vandaar dat kinderartsen een hartklep zouden willen van lichaamseigen materiaal, die met het hart meegroeit.” In 2000 werd in Harvard een doorbraak

Een bioreactor waarin lichaamseigen hartkleppen worden gekweekt. Foto: Bart van Overbeeke

De Twentse celbioloog Clemens van Blitterswijk is kartrekker van TeRM. Foto: Gijs van Ouwerkerk.

TU/e-hoogleraar Frank Baaijens. Foto: Bart van Overbeeke

Jens Riesle van het bedrijf CellCoTec. Foto: Ivar Pel

eigen weefsel

in het onderzoek naar lichaamseigen hartkleppen bereikt. Onderzoeker Simon Hoerstrup, die momenteel vanuit Zürich nauw samenwerkt met Baaijens' groep, wist voor het eerst een lichaamseigen hartklep bij een schaap te implanteren. "Dat gebeurde aan de lage druk zijde van het hart", benadrukt Baaijens. "De kleppen waren nog niet sterk genoeg om aan de hoge druk zijde goed te functioneren. Wij zijn toen betrokken bij het onderzoek om de mechanische eigenschappen van de kleppen te verbeteren. Ook zijn we overgestapt van dierlijk materiaal naar menselijke cellen."

In 2005 promoveerde Anita Mol in Eindhoven op menselijke hartkleppen die in testsystemen sterk genoeg bleken om aan de hoge druk kant van het hart te worden gebruikt. "Met haar protocol gingen we vervolgens weer dierlijke hartkleppen produceren. Dat was nog vrij lastig, omdat het toch wat ander materiaal is. Nu ook de dierlijke hartkleppen in het laboratorium goed werken, zijn we toe aan dierproeven", aldus Baaijens.

Die dierproeven zijn onderdeel van het TeRM-programma. Als ze succesvol zijn, is de verwachting dat binnen vijf jaar in het project Heart Valve Tissue Engineering towards Clinical Practice de eerste patiënten een gekweekte, lichaamseigen hartklep krijgen. Baaijens is ervan overtuigd dat dit zal lukken, al ziet hij nog wel wat uitdagingen.

Van cruciaal belang is de vraag of de lichaamseigen hartkleppen inderdaad meegroeien met de patiënt. "Dat is een van de dingen die we uit het dierproefonderzoek willen leren. Maar we zijn optimistisch. In Zürich is vorig jaar gebleken dat een met tissue engineering gemaakt bloedvat, geïmplantéerd in een jong schaap, de anatomische groei van dat schaap netjes volgt."

De Eindhovense onderzoeksgroep werkt in dit project niet alleen samen met Zürich, maar ook met spin-off bedrijf QTIS en het UMC Utrecht. "Die samenwerkingen verbanden zijn essentieel voor het onderzoek. QTIS zal zich bezighouden met het ontwikkelen van protocollen en gecontroleerde laboratoriumomstandigheden en de ziekenhuizen dragen zorg voor de klinische trials."

Kraakbeen kweken

Beschadigd kraakbeen heelt niet of nauwelijks, maar tissue engineering maakt

mogelijk wat het lichaam zelf niet kan. Buiten het lichaam kweken van vervangend kraakbeen is tot nu toe de enige vorm van regeneratieve geneeskunde die in mensen wordt toegepast. De techniek is aantoonbaar beter dan de gangbare therapie, maar is duur en vereist meerdere operaties die een langdurig herstel vergen. Daarom werken artsen en onderzoekers binnen het TeRM-programma aan een nieuwe celtherapie, waarvoor maar één operatie nodig is en de revalidatietijd halveert.

Kraakbeen is de schokdemper van onze gewrichten. Het is een taai en sterk weefsel dat veel kan hebben, maar als er schade optreedt, bijvoorbeeld door een sportblessure, is die meestal blijvend. Kraakbeenschade treft vaak jonge mensen in de bloei van hun leven. Daniël Saris, orthopeed in het Universitair Medisch

“Kraakbeencellen zijn een van de langzaamste cellen die we hebben.”

Centrum Utrecht (UMCU), illustreert dit met een MRI-foto van een geblesseerde knie van een hockeyspeelster. Zelfs voor een leek is het gat in het kraakbeen te zien. Het weggeslagen kraakbeen 'zwerft' in dit geval nog rond in het kniegewricht. Tot voor kort kon een patiënt als deze alleen behandeld worden met een zogenoemde microfractuurbehandeling.

"Daarbij maken we gaatjes in het onderliggende bot, zodat stamcellen uit het binnenste van het bot het ontbrekende kraakbeen vervangen en uiteindelijk uitgroeien tot nieuw weefsel", vertelt Saris. "Die oplossing is verre van ideaal.

Vaak ontstaat er littekenweefsel en blijven patiënten klachten houden. Met celtherapie is het weefselherstel van hogere kwaliteit."

Saris heeft samen met een groep chirurgen uit België, Duitsland en Kroatië de microfractuurbehandeling in een klinische trial vergeleken met ACI, wat staat voor Autologous Chondrocyte Implantation (chondrocyten zijn kraakbeencellen).

Bij deze celtherapie wordt een kleine hoeveelheid kraakbeencellen van de patiënt afgenomen en in het laboratorium opgekweekt tot er genoeg zijn om het gat in het kraakbeen te vullen.

Dit bleek beter kraakbeen op te leveren dan de gangbare microfractuurbehandeling. Wel kost de behandeling veel tijd. "Kraakbeencellen zijn één van de langzaamste cellen die we hebben", vertelt onderzoeker en ondernemer Jens Riesle. "In het lichaam delen ze zich nauwelijks, vandaar dat kraakbeen zo moeilijk herstelt. Ook in het laboratorium kost het kweken van kraakbeencellen minstens enkele weken. Dat maakt ACI een kostbare behandeling." Riesle is een van de oprichters van CellCoTec, een spin-off bedrijf van de UT. CellCoTec ontwikkelt in nauwe samenwerking met de orthopedische afdeling van het UMCU een celtherapie waarmee kraakbeen kan worden hersteld zonder dat daar dure en tijdrovende celweek voor nodig is. De basis voor de nieuwe therapie werd gevormd door het onderzoek van UT-

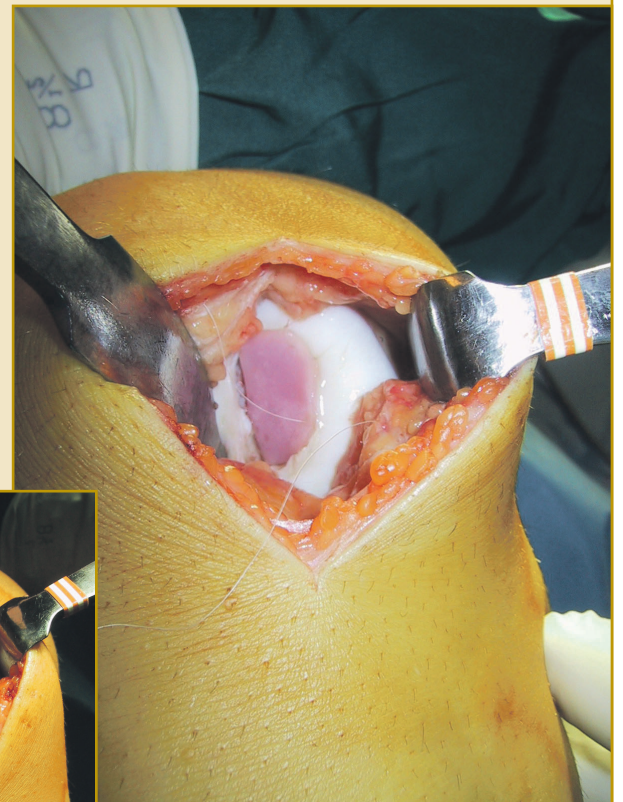
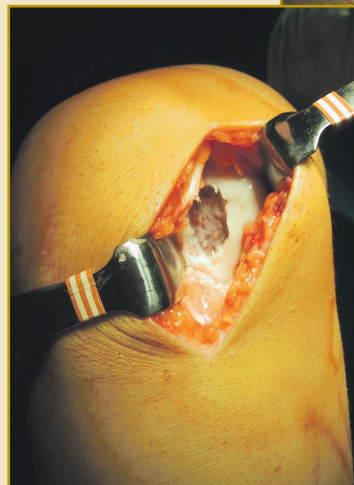
promovenda Jeanine Hendriks. "Het revolutionaire van deze therapie is dat we kraakbeencellen in het lichaam ertoe aanzetten om het defecte kraakbeen te repareren", zegt Riesle. "Er komt geen celweek aan te pas." De truc zit hem in het combineren van celtypen. Gekweekte kraakbeencellen kunnen minder goed weefsel maken dan verse cellen, maar daarvan hebben de patiënten er te weinig om in korte tijd een gat in het kraakbeen met nieuw weefsel op te vullen. Nu blijkt echter dat verse kraakbeencellen gemixt met beenmergcellen van dezelfde patiënt ook in staat zijn om nieuw weefsel te maken. Zelfs als het mengsel maar twee procent verse kraakbeencellen bevat, ontstaat er meer functioneel weefsel dan met gekweekte kraakbeencellen alleen. Riesle: "In één operatie wordt kraakbeenweefsel en beenmerg van de patiënt afgenomen. De benodigde cellen worden geïsoleerd, gemixt en gezaaid op een biologisch afbreekbare mal ter grootte van het ontbrekende kraakbeen en vervolgens teruggeplaatst in de knie. In de knie organiseren de cellen zich uiteindelijk tot nieuw, functioneel kraakbeenweefsel."

De techniek heeft als voordeel dat de patiënt al vrij snel na de operatie zijn knie weer kan belasten, omdat de mal de functie van kraakbeen overneemt zolang het nieuwe weefsel nog niet af is. De belasting zorgt bovendien voor een soort training, waardoor het nieuwe weefsel sneller de sterkte en elasticiteit van kraakbeen krijgt. In de komende jaren zal de therapie worden getest bij geiten.

Bij goede uitkomst van de dierstudies verwacht Saris binnen vijf jaar de eerste menselijke patiënten te kunnen behandelen. "De dierproeven zijn nodig om te bewijzen dat kraakbeenherstel op deze manier, in het lichaam, mogelijk is. Er hoeven geen wezenlijke nieuwe chirurgische technieken te worden ontwikkeld. Wel is er nog veel onderzoek nodig op het gebied van beeldvormingstechnieken. We willen MRI inzetten om enerzijds de kraakbeendefecten vroeger op te sporen en anderzijds het herstel van het weefsel na de ingreep te kunnen volgen", vertelt Saris. De ontwikkeling van beeldvormingstechnieken doet Saris samen met collega's van het UMC instituut Imago en het Erasmus Medisch Centrum in Rotterdam. Ook leidt hij collega's op om de benodigde operaties te kunnen doen. Ondertussen zal CellCoTec zich bezighouden met het ontwikkelen van een disposable apparaat waarin de cellen van een patiënt tijdens een operatie gemixt en gezaaid worden. Doel is de kosten zo laag te houden dat de investering voor een ziekenhuis geen drempel vormt om de behandeling aan te bieden. Zowel Riesle als Saris heeft er vertrouwen in dat deze nieuwe vorm van celtherapie snel zijn weg naar de patiënt zal vinden. "Dit is echt onderzoek dat is ingegeven door een klinische vraag en daarom is het ook gehonoreerd door SmartMix", zegt Saris. "Met dit project lossen we een concreet probleem op en brengen we de regeneratieve geneeskunde een stap vooruit." / ●

Orthopeed Daniël Saris. Foto: Ivar Pel

Een gat in het kraakbeen van de knie (zie inzetje) wordt gedicht met een afbreekbare mal met kraakbeencellen van de patiënt. Foto: Bart van Overbeeke

Mensen	Promoties		
Afscheidscollege Prof.dr.ir. Dick van Campen, tot voor kort tevens decaan van de faculteit Werktuigbouwkunde, houdt op vrijdag 15 juni zijn afscheidscollege. Deze lezing, getiteld ‘Spiegeling en Daet: over waarnemen, reflectie en actie’, begint om 16.00 uur in de Blauwe Zaal.	Promoties Ir. G.J.J. Winands verdedigt op dinsdag 19 juni zijn proefschrift en stellingen tegen de bedenkingen van een commissie. Dit gebeurt vanaf 16.00 uur in zaal 5 van het Auditorium. De titel van het proefschrift luidt ‘Efficient Streamer Plasma Generation’. Winands promoveert aan de faculteit Elektrotechniek. De promotoren zijn prof.dr.ir. J.H. Blom en prof.dr.ir. G.M.W. Kroesen.	P. Sereda verdedigt op woensdag 20 juni zijn proefschrift en stellingen tegen de bedenkingen van een commissie. Dit gebeurt vanaf 13.00 uur in zaal 5 van het Auditorium. De titel van het proefschrift luidt ‘Facilitating the Design of Multi-dimensional and Local Transfer Functions for Volume Visualization’. Sereda promoveert aan de faculteit Biomedische Technologie. De promotoren zijn prof.dr.ir. F.A. Gerritsen en prof.dr.ir. B.M. ter Haar Romeny.	Mw. drs. C.J.M. van Dorst verdedigt op donderdag 21 juni haar proefschrift en stellingen tegen de bedenkingen van een commissie. Dit gebeurt vanaf 16.00 uur in zaal 4 van het Auditorium. De titel van het proefschrift luidt ‘Tobben met de was. Een techniekgeschiedenis van het wassen in Nederland 1890-1968’. Van Dorst promoveert aan de faculteit Technologie Management. De promotoren zijn mw. prof.dr. R. Oldenziel en prof.dr.ir. H.W. Lintsen.
Bedankt Graag wil ik iedereen van harte bedanken, die eraan heeft bijgedragen dat mijn veertigjarig dienstjubileum een geweldige dag voor mij is geworden, die ik niet snel zal vergeten. De reacties en aanwezigheid van veel van mijn collega's en oud-collega's hebben mij een groot plezier gedaan. En daarbij ook nog als toegift alle leuke felicitaties en cadeaus. Het was geweldig. Nogmaals voor iedereen; bedankt! Hannie van den Biggelaar	Ir. V.P. Chilekar verdedigt op woensdag 20 juni zijn proefschrift en stellingen tegen de bedenkingen van een commissie. Dit gebeurt vanaf 13.00 uur in zaal 4 van het Auditorium. De titel van het proefschrift luidt ‘Hydrodynamics and mass transfer in slurry bubble columns: Scale and pressure effects’. Chilekar promoveert aan de faculteit Scheikundige Technologie. De promotoren zijn prof.dr.ir. J.C. Schouten en prof.dr.ir. J.A. Moulijn.	Ir. J.S.K. Leswin verdedigt op donderdag 21 juni zijn proefschrift en stellingen tegen de bedenkingen van een commissie. Dit gebeurt vanaf 14.00 uur in zaal 4 van het Auditorium. De titel van het proefschrift luidt ‘Particle Formation in RAFT-mediated Emulsion Polymerization’. Leswin promoveert aan de faculteit Scheikundige Technologie. De promotoren zijn prof.dr. A.M. van Herk en prof.dr. R.G. Gilbert.	Faculteiten Technologie Management 28 juni facultaire masteravond Vanaf 18.30 uur zal in het paviljoen van de faculteit Technologie Management een voorlichtingsavond plaatsvinden van de masteropleidingen: • Innovation Management: www.msc-im.nl

(Advertentie)

Dag van het Pensioen

‘Hoeveel krijg ik eigenlijk, als ik stop met werken? Arbeidsongeschikt, wat betekent dat voor mijn inkomen?’ Om antwoord te geven op dit soort vragen organiseert de TU Eindhoven op 19 juni 2007 de Dag van het Pensioen.

De wereld van pensioen en sociale zekerheid is volop in beweging. Zo is de pensioenregeling de afgelopen jaren nogal veranderd: middelloon nam de plaats in van eindloon, FPU werd afgeschaft en het KeuzePensioen is ingevoerd. Vorig jaar introduceerde de overheid de nieuwe levensloopregeling en in mei 2006 werd de WAO vervangen door de WIA. **Tendens:** de overheid trekt zich steeds verder terug en werkgever en werknemer zijn in toenemende mate zelf verantwoordelijk voor pensioen en sociale zekerheid.

Dag van het pensioen

De TU/e organiseert daarom voor alle medewerkers op **19 juni 2007** de Dag van het Pensioen. Daarnaast zal op **25 juni 2007 (!)** een speciale Engelstalige informatiebijeenkomst voor de buitenlandstalige medewerkers worden georganiseerd. Op de Dag van het Pensioen kunnen medewerkers van het ABP u informeren over de huidige stand van zaken rondom uw pensioen. Er zijn specifieke bijeenkomsten over pensioen (m.n. gericht op ‘jongeren’) en arbeidsongeschiktheid.

Om uw persoonlijke pensioensituatie eens goed tegen het licht te houden kunt u zich aanmelden voor een afspraak met een adviseur van het ABP. Inschrijving vindt op 19 juni plaats in de stands op de pensioenmarkt. Indien u die dag verhinderd bent, kunt u voor het maken van een afspraak ook een e-mail sturen aan **E.Douw.Jansen@tue.nl**

Programma Dag van het Pensioen op Dinsdag 19 juni 2007

Informatiebijeenkomsten

Presentatie over arbeidsongeschiktheid
Presentatie over pensioen (m.n. gericht op jongeren de ‘ver van mijn bed show’).

Dinsdag 19 juni 2007

Plaats: Auditorium, Collegezaal 7

Tijden:

10.00 tot 11.00 uur en 13.00 tot 14.00 uur:

De ‘ver van mijn bed show’

11.00 tot 12.00 en 14.00 tot 15.00 uur:

Arbeidsongeschiktheid

Maandag 25 juni 2007

Plaats: Auditorium, Collegezaal 4

Tijd: 14.00 tot 15.30 uur.

Engelstalige informatiebijeenkomst

Pensioenmarkt (19 juni 2007)

In het Auditorium staan stands. Hier vindt u informatie over wat deze organisaties bieden.

Plaats: Auditorium

Tijd: 9.30 tot 15.30 uur.

Spreekuur: ff checken!

Voor een persoonlijke check-up van uw pensioensituatie door een adviseur. Locatie: op de TU/e. Hiervoor kunt u op 19 juni een afspraak maken in de stands op de pensioenmarkt in het Auditorium. U ontvangt na inschrijving een persoonlijke uitnodiging.

Spreekuren op 25, 26 en 27 juni

- Operations Management & Logistics: [www.msc-oml.nl](#)
- Technology and Policy: [www.msc-tp.nl](#)
- Human-Technology Interaction: [www.msc-hti.nl](#)
- Doelgroep: hbo'ers en wo-bachelors.

Technische Bedrijfskunde Afstudeervoordrachten

Sjoerd Döbken, Onderzoek naar het succes van businesscases, 19 juni, 09.30 uur, PAV A20.

Tom Brandsma, IT-offshore by Ordina Application Management, 20 juni, 14.00 uur, Paviljoen A12B.

Benno Waterman, Requirements engineering in a global enterprise: Can we reuse our knowledge? 21 juni, 14.00 uur, Paviljoen A1.

R.A. Beekmans, Kennisbeheer op de TU/e - beter overzicht met topics, 27 juni, 11.00 uur, Paviljoen J1.

B.J.C. Korsten, Product configuration & forecasting within an engineer to order company, 27 juni, 14.00 uur, Paviljoen A12.

R.J.J.M. van Eekelen, Soft reliability reduction before product launch, 9 juli, 13.00 uur, Paviljoen A1.

Vacatures

Secretaresse/administratief medewerster (V39.425), User-System Interaction, faculteit Technologie Management (0,6 fte). Tijdelijk dienstverband, salaris maximaal schaal 6 CAO Nederlandse universiteiten bijlage 1 (1.676 t/m 2.331 euro).

Leerling-secretaresse (V38.523), Architectural Design and Engineering, faculteit Bouwkunde (0,8 fte). Tijdelijk dienstverband.

Universitair docent (V38.522), Construction Management & Urban Development, faculteit Bouwkunde (1,0 fte). Tijdelijk dienstverband, salaris maximaal schaal 12 CAO Nederlandse universiteiten bijlage 1 (3.709 t/m 4.761 euro).

Secretaresse (V21.008), Dienst ICT (0,6 fte). Tijdelijk dienstverband, salaris maximaal schaal 7 CAO Nederlandse universiteiten bijlage 1 (1.902 t/m 2.569 euro).

Secretaresse (V51.049), onderwijsbureau faculteit Industrial Design (1,0 fte). Tijdelijk dienstverband, salaris maximaal schaal 6 CAO Nederlandse universiteiten bijlage 1 (1.676 t/m 2.331 euro).

Instrumentmaker en leerling Instrumentmaker (V88.03), Gemeenschappelijke Technische dienst (1,0 fte). Vast dienstverband, salaris maximaal schaal 8 CAO Nederlandse universiteiten bijlage 1 (2.171 t/m 2.901 euro).

Secretaresse (interne vacature) (V82.025), dienst Algemene Zaken (0,8 fte). Tijdelijk dienstverband, salaris maximaal schaal 6 CAO Nederlandse universiteiten bijlage 1 (1.676 t/m 2.331 euro).

Voor meer informatie ga naar: <http://vacatures.tue.nl>

Intercultural communication: 'Be yourself'

It is nine o'clock on Friday morning and the 'Intercultural Communication and Cooperation' training session for TOIOs is about to start. The first thing instructor Vincent Merk does is offer the participants coffee. "In the Netherlands, coffee is a social ritual", he explains. "Any kind of personal or business relationship starts with coffee." Typically, the only Dutch participant is the first out of his seat: "Aah, coffee!"

In addition to the one Dutch participant, today's group includes participants from Argentina, India, Indonesia, Serbia, Iran, Portugal, and Brazil. Some of them have been in Eindhoven only a few weeks, others arrived a few months ago. The objective, Merk explains, is to make them more aware of their own cultural background and help them reconcile cultural differences: "The goal is not to imitate the other culture. That can be insulting or ridiculous because you don't know the finesse. The goal is to be respectful and to be yourself".

It is the sixth year Merk, who is on the staff of the Center for Communication, Language, and Technology (CTT), is teaching the one-day training session for technological designers (TOIOs). The session is part of the professional development program in

the first year of the TOIO programs and is coordinated by the Education and Student Service Center (STU). Merk has taught similar workshops for PhD candidates and for the staff of the Personnel and Organization department in the past. "We are also developing a course for Master students", he says. The courses are not just aimed at internationals. Merk, who is French himself and has been living in the Netherlands for 25 years, actually prefers a mixed group because some of the exercises are based on a Dutch cultural context. "The TOIOs need to learn how to work with Dutch people, because they will be working in Dutch companies during the second year of their studies."

Fanciful exercise

In the afternoon the group will simulate a number of practical work situations, but we start with a more fanciful exercise. We play the people of the village of 'Derdia', who are welcoming two foreign experts who will teach us how to build paper towers. The 'Derdians' have very specific rules for social behavior. They greet each other with a kiss on the shoulder for example. Any other form of greeting is seen as an act of humiliation. They never use the word 'no'. Instead, they say 'yes' while nodding in an exaggerated manner. It is

taboo for 'Derdian' men to use a pencil and a ruler in front of women and it is likewise taboo for 'Derdian' women to use paper and scissors in front of men. All of this leads to great hilarity, but those of us who play the 'Derdians' are so caught up in not offending one another or the strangers and adhering to the proper codes for social behavior that we completely forget to offer our guests something to drink and break the ice by asking them about their trip and their impressions of our country. "You were behaving like typical engineers", says Merk afterwards. "You were extremely task-oriented, focused on getting those towers built, but it's important to remember to communicate."

Photo: Bart van Overbeeke

During lunch Adélia Barros Torros from Portugal, enrolled in the Process and Product Design program, notes that the training session is helping her be more aware of social behavior in general: "It's not that I don't know the importance

of breaking the ice, for example, but sometimes you forget in daily life." She feels the training session would be useful for Dutch people as well: "Especially here at the TU/e, which is a very international environment"./●

Non-European graduates can stay longer

Starting graduates and PhD holders from countries outside the EU will be granted a year for finding a job in the Netherlands. In addition, the initial salary requirement for a residence permit will be reduced to 25,000 euros. The Cabinet made this agreement in the Council of Ministers on Friday 25 May.

So far, graduate starters from outside the EU only had three months to find a job, while an initial salary was required of 34,000 euros. The relaxation of the arrangement for starters is the result of recommendations made by the Social and Economic Council (SER) and the Advisory Committee on Aliens Affairs (ACVZ). Earlier this year these two bodies pointed out that

the strict arrangement for foreign knowledge workers is at odds with the ambition to 'import' more highly educated people into the Netherlands. The lower initial salary of 25,000 euros is more proportional to what graduates can earn in practice. Nevertheless, foreign starters must be able to provide for themselves in the period between training and their first jobs: they cannot lay claim to any Dutch social security payments. (HOP)/●

TU/e Scholarship recipients request airline tickets

A group of five TU/e Scholarship recipients filed a petition with the TU/e Scholarship Foundation last week, requesting additional funding for airline tickets to return to their home countries after graduation. The students made the request on behalf of all twelve Master students who received a TU/e Scholarship for the 2005-2006 academic year.

"The provision for the TU/e Scholarships have been changed since we first arrived and the sum the students receive is higher now, even though we have the same expenses", explains Siraj Kabir, a Technology Management student from Bangladesh, who formulated the request.

The TU/e first introduced the TU/e Scholarships for Master students from outside the European Economic Area (EEA) in

the 2005-2006 academic year. Twelve students received a 8,400 euro scholarship that year. At the time the tuition fee for non-EEA students was 8,000 euro. In addition, these students were given student assistant jobs which paid 520 euro a month after taxes. In March 2006 the student assistantships were replaced with a 650 euro a month allowance. For the twelve students who received a TU/e Scholarship in 2005, the provisions remained the same during the 2006-2007 academic year.

For new arrivals, the scholarship was raised to 17,000 euro. After paying the tuition fee, which had been raised to 8,150 euro, that left 737.50 euro a month for "international travel (at the beginning and end of the study), insurance, accommodation costs and living costs", as the website of the Education and Student Service Center (STU)

states. Kabir: "We realize, of course, that our scholarship agreement does not say anything about an airline ticket, but given that the students who came after us received a larger scholarship we do feel that our request for help is valid. Some of us simply do not have the money to buy a ticket to return home".

Contract

Dr. Karen Ali, head of STU and the International Relations Office (IO), will reply to their letter soon. She emphasizes that the conditions of the TU/e Scholarship program are stipulated anew every year: "Every student who accepts a scholarship signs a contract with the TU/e Scholarship Foundation that includes the specific conditions for that year."/●

In short

TU/e student to Yale with 50,000 dollars

Marieke Kleemans, TU/e student of Technical Innovation Sciences (TIW), has been admitted to Yale University for a one-year Master's program. Kleemans has obtained two grants worth fifty thousand dollars together. She will interrupt her TIW Master for a year to go to the renowned American university for the Master's program 'International and Development Economics'. The amount of fifty thousand dollars awarded to Kleemans consists of a Fulbright Graduate Student grant and a contribution from the Huygens Scholarship Talents Program of the Nuffic.

Free motorcycle riding lessons

Anyone who would like a ride on a motorcycle can follow a free mini lesson on 19 June with the Eindhoven student motor club De Asfalhhappertjes. The riding lessons will take place on the crossroads of De Rondom and De Zaale on the TU/e grounds, near the clubhouse of De Asfalhhappertjes in the yard. A lesson will take ten to fifteen minutes, whereby participants can make a short tour on the university grounds after some brief instructions. This will not be in total freedom, by the way, for the instructor will be riding pillion. Registration for the lessons is possible until 17 June via www.esmc.tk.

Nuffic renews website

The Netherlands organization for international cooperation in higher education (Nuffic) has renewed its website: www.nuffic.nl. The new website is easier to navigate. It is divided into separate sections for international students, international organizations, Dutch students, and Dutch organizations. In September Nuffic will launch new versions of its www.studyin.nl website, with information for international students who want to study in the Netherlands, and its www.wilweg.nl website, for Dutch students who want to study abroad.

The English page is written by Elke van Cassel. She can be reached at engcursor@tue.nl.

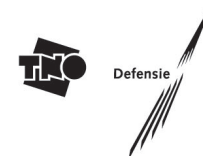

Machinekamer, controlekamer,
torpedokamer.
Wat is het zonder bovenkamer?

Geavanceerde technologie staat of valt bij de kwaliteit van de mensen erachter. Met name bij krijgsmachtdelen als de marine, de luchtmacht en landmacht is het ontwikkelen van nieuwe technologieën sterk afhankelijk van hoog opgeleiden. Zonder bovenkamer geen torpedokamer bijvoorbeeld. Daarom hebben de marine, de landmacht en de

luchtmacht in samenwerking met TNO iets in het leven geroepen. De HiTecMasterclass. Een post universitair programma van acht weken waarin je de kans krijgt om TNO en de krijgsmacht te leren kennen en kennis en vaardigheden uit kunt wisselen. Een uitwisselingsprogramma van bovenkamers zullen we maar zeggen.

Meer weten? Kijk op www.hitecmasterclass.nl

STOP
VROUWENHANDEL
IN KOSOVO

'Even in cold weather I had to wear thin dresses... I was forced by the boss to serve international soldiers and police officers...'
Albanese meisje van 12 jaar

Teken NU!

www.amnesty.nl/youngamnesty

Flaming Dog

LANFESTIVAL

LAN — LOUNGE — FILM

6-7-8 Juli 2007

rotterdamseweg 270 delft

Het lanfestival bestaat uit drie onderdelen. Een LANPARTY voor 350 gamers, een LOUNGE en 48 uur FILM in de bioscoop. Tijdens het festival wordt het eerste "Nederlandse Allround Gaming Kampioenschap 2007" gehouden. De winnaar is de beste in Quake 4, C&C Tiberium Wars en NFS Carbon samen. Overnachten kan. Deelnemen kost € 20,- en bezoekers betalen € 5,-. Schrijf je nu in!

WWW.FLAMINGDOG.NL

OGD OGD ICT-DIENSTEN E-SPORTBOND.NL THIEME MEDIA SERVICES

Zij zijn niet voor niets gevlucht.
Zij kunnen niet voor niets studeren.

stichting **UAF**
voor vluchteling-studenten

De Stichting voor Vluchteling-Studenten UAF ondersteunt vluchtelingen en asielzoekers bij hun studie en het vinden van werk.

Word óók donateur
GIRO 76300

Stichting voor Vluchteling-Studenten UAF, Postbus 14300, 3508 SK Utrecht
tel 030 252 08 35, www.uaf.nl

Leyla Abdulkadir Yusuf:
"Ik kreeg dankzij het UAF de kans om te studeren. Als je in een dergelijke situatie zit is het UAF een van de weinige mogelijkheden om iets te doen. Het is een droom dat je zo'n kans krijgt."

24 uur niets eten
=
15.000 kinderen
een toekomst geven!

Doe mee met de 15e landelijke Zip your Lip actie! Surf naar
www.zipyourlip.nl

Actieweken: 23 maart tot en met 28 april 2006

World Vision

AIDS VERORZAAKT HONGER

CBF

‘Deep Space’: ruimte creëren met licht

In films merk je het meteen: als het spannend wordt, is het donker, met veel schaduwen waardoor de ruimte extra klein en benauwend lijkt. Een opname van een groot bedrijf baadt in het licht en heeft vaak een kale witte aankleding met een grijsblauwe gloed, de kleuren van de zakelijkheid en moderniteit. Kleurgebruik bepaalt mede hoe mensen een ruimte ervaren en kan die kleiner, lager of groter maken. Om dat aan den lijve te ervaren, heeft het Centrum Kunstlicht in de Kunst een speciale tentoonstelling rond dit thema georganiseerd: ‘Deep Space’.

Er zijn vijf installaties te zien van kunstenaars uit Nederland, België en Japan, die ieder een museumzaal ter beschikking kregen. Een van de exposanten is Paul Baartmans (1956). Zijn installatie ‘Beam me up’ laat zien dat je met licht ook diepte kunt suggereren. Baartmans volgde het gymnasium, atheneum, havo, lts, mts en de kunstacademie in Enschede en noemt zichzelf een ‘alleseter’. “Ik vind veel dingen interessant en wil alles weten en ontdekken. Na mijn schilderperiode ben ik minimalistischer gaan werken en heb ik vaker ruimtelijk werk gemaakt. De laatste jaren ben ik

terug bij de techniek met mijn geluids- en lichtsculpturen.” ‘Beam me up’ bestaat uit acht cirkels van neonlicht met aan de boven- en onderkant ronde spiegels. Het licht van elke neoncirkel dimt regelmatig en verspringt van beneden naar boven en andersom. Door op de spiegels te gaan staan en naar boven of beneden in de spiegels te kijken, ontstaat een eindeloze diepte of hoogte. Het verspringen van het neon geeft daar nog een speciaal effect aan. Baartmans: “Het is een tunnel van licht, maar tegelijk niet meer dan een illusie. Door in de spiegels te kijken, lijkt het alsof de neon-

Paul Baartmans en zijn vriendin Marianne Hoed.

cirkels die naar boven gaan juist naar beneden komen en andersom.” Baartmans is duidelijk in zijn nopjes met de installatie die hij nog niet eerder in werking heeft gezien: “Het ontwerp heb ik gemaakt voor een competitie in Engeland, waar ik tweede werd. Ik ben uiterst tevreden dat het hier gerealiseerd kon worden en over de manier hoe dat is gegaan. Neonbedrijven zijn er genoeg, maar (goede) glas-

blazers zijn er nog weinig. Een kleine glasblazerij in Nuenen heeft het voor deze expositie als sponsoring gemaakt.”/ ●

‘Deep Space’, 16 juni t/m 16 september, Centrum Kunstlicht in de Kunst, Emmasingel 31.

/Quadrivium sluit jaar af

De Eindhovense Studenten Muziekvereniging Quadrivium geeft op zaterdagavond 16 juni een concert in de Thomaskerk, Thomaslaan 43 in Eindhoven, om het jaar af te sluiten. Het gemengd koor Vokollage en blokfluitensemble Sambuca brengen onder meer werken van Thomas Morley en Henry Purcell. Kamerorkest Ensuite brengt onder meer Coriolan van Beethoven ten gehore en harmonieorkest Auletes speelt Armeense Dansen van Alfred Reed en delen van Lord of the Rings van Johan de Meij. Het concert begint om 20.00 uur en de toegang is gratis.

/Marathon tv-serie Berlin Alexanderplatz

De tv-serie ‘Berlin Alexanderplatz’ gold in de jaren tachtig als hét voorbeeld dat er wel degelijk goede tv mogelijk was tussen alle pulp die ook toen al welig tierde. Verantwoordelijk was Rainer Werner Fassbinder, de Duitse regisseur, acteur, scenarioschrijver alcoholist en nog veel meer. ‘Berlin Alexanderplatz’ gaat over de wederopbouw van Duitsland, gezien vanuit de hoeren, poolers, grote en kleine criminelen. Omdat het oorspronkelijke filmmateriaal onbruikbaar was geworden, is ‘Berlin Alexanderplatz’ ruim tien jaar niet te zien geweest. De film is digitaal geremasterd en voor het eerst op 35 millimeter in de bioscopen te zien. Plaza Futura vertoont de serie in twee delen. Op zaterdag 16 juni van 11.30 tot 20.00 uur en op zondag 17 juni van 11.00 tot 18.00 uur, met van 18.00 en 20.00 de epiloog. Het programma heeft een aantal pauzes, waarin Plaza Futura voor de nodige versnaperingen zorgt. Kijk voor meer info op www.plazafutura.nl.

/Basta speelt Hank

Een man loopt in de luwte van de skyline van de stad. Het is Hank, schrijver, maar man van twaalf ambachten en dertien ongelukken. Hank houdt van vrouwen, van gokken en bovenal van alcohol. Deze hobby’s moeten helpen tegen de druk van incassobureaus, boze uitgevers, de jakkerende maatschappij en zijn pijnlijke verleden. Als hij Luna ontmoet, lijkt het beter met Hank te gaan. Regisseur/schrijver Guido Gerard liet zich voor ‘Hank’ gedeeltelijk inspireren door het leven en werk van dichter/schrijver Charles Bukowski (1920-1994) en zijn alter ego Henry (Hank) Chinasky, die vaak in ruige buurten, vol kleine criminelen, alcoholisten, hoeren en gokkers rondhing. ‘Hank’ is te zien in het Temporary Art Centre (TAC) op 14 en 15 juni 20.30 uur. Het TAC is te vinden aan de Vonderweg in Eindhoven.

Wat is het?

Flipside is een ‘crossover art space’ van de Zesde Kolonne. Deze productieorganisatie is sinds 1984 actief in Eindhoven, maar heeft ook veel projecten in heel Europa georganiseerd, zie ook www.kolonne.nl.

Doel van Flipside is enerzijds het ter beschikking stellen van een open podium en expositieruimte, met name gericht op theater en beeldende kunst en alles wat daartussen zit. Anderzijds is het een werkplaats die de organisatoren graag willen toespitsen op kunst en wetenschap. Belangrijkste voorwaarde om er te werken, is enthousiasme van (veelal jonge) mensen, die aan de slag kunnen zonder beoordeling vooraf van een (subsidie)instantie.

Waar vind ik het?

Flipside is sinds een half jaar gevestigd in Vaartbroek, Eindhoven-noord, Tarwestraat 56 a, b en c.

Wat doe ik er?

Een greep uit de activiteiten: op 2 en 3 juni was er danstheater; op 15 juni is er een openingstentoonstelling met performance, 16 en 17 juni is de voorstelling ‘Lost Boys’ te zien, een theatrale documentaire van JUDKA theatermakers over het reilen en zellen in een sekte waar de oudere mannen

de jonge meisjes huwen. Het overschot aan jonge jongens wordt zonder pardon gedumpt langs de snelweg.

Wat kost het me?

Tentoonstellingen zijn gratis, de meeste andere activiteiten hebben een bescheiden entree: vijf euro.

Wie tref ik er nog meer?

Flipside/de Zesde Kolonne heeft een eigen schare trouwe fans, verder mensen uit de wijk, geïnteresseerden in niet-commerciële

kunst en -cultuur die benieuwd zijn naar de nieuwste ontwikkelingen op multimedia gebied en crossover. En iedere optredende of exposant brengt natuurlijk zijn eigen publiek mee.

Hebben ze bier?

Zeer zeker, uit de fles voor anderhalve euro.

Al met al: hoe studentproof op een schaal van tien?

Acht, voor de vele mogelijkheden die Flipside biedt en het niet-commerciële karakter. Grote nadeel: het ligt niet zo centraal.

Foto’s: Bart van Overbeeke

Dance like an Egyptian

Eerder werden al uitstapjes gemaakt naar onder meer de hel en het wilde westen met respectievelijk een 'duivels' en een westernfeest. Tijdens het laatste BMT-feest van dit jaar, op woensdag 6 juni, was het warme Egypte aan de beurt en kwamen bezoekers alvast in de stemming voor de zomer tijdens het themafeest 'Dance like an Egyptian' (vrij naar 'Walk like an Egyptian' van de Bangles). Onder andere enkele (door de feestcommissie van studievereniging Protagoras zelfgeknutselde) zuilen, beschilderde doeken, een sarcofaag en een piramide voor de deur van café Santé onderstreepten het Egyptische thema. Sommigen van de circa tweehonderd bezoekers, onder wie feestcommissielid Nikki de Wit (zie foto), droegen een sfeervol extra steentje bij door in eigentijds Egyptisch ornaat te verschijnen.

Foto: Bart van Overbeeke

BMT-feest

Verenigingsondergoed voor biomedische billen

Zo'n driekwart jaar wisten ze het voor het gros van de TU/e-gemeenschap onder de pet te houden. Of nou ja, onder de kleding eigenlijk. Maar nu het bestuursjaar zijn einde nadert en er nog een opdracht op voltooiing wacht, gaat studievereniging Protagoras uni-versiteitsbreed met de billen bloot. Of eigenlijk ook weer niet. Want een beetje betrokken biomedische bilpartij laat zich anno 2007 omhullen door officieel verenigingsondergoed.

Het idee voor de Protagoras-lingerie ontstond vorig jaar, vertelt commissaris externe betrekkingen Geert Litjens: "We hebben nu een paar jaar de Protagoras-truien en het werd tijd om de kledinglijn uit te breiden. Een T-shirt vonden we saai; we wilden iets ludieks." Gekozen werd voor onder-

goed, waaraan het vorige (zeventiende) bestuur een tweeledige opdracht kopelde voor het nieuwe (achttiende) bestuur: zet een modeshow op poten waarbij het ondergoed wordt geshowd én verkoop voor het einde van het komende college- en bestuursjaar vijfendertig (zeventien plus achttien) stuks ondergoed. De eerste ondergoedbestelling volgde al snel, evenals de opgedragen modeshow waarbij de schaars geklede bestuursleden afgelopen najaar zelf over de catwalk flaneerden. Maar echt 'mainstream' is het Prot-ondergoed, met daarop het verenigingslogo geborduurd, nog niet. Het bestuur heeft althans nog niet de vijfendertig vereiste ondergoedjes verkocht. Het verenigingsbewind is dan ook druk aan het lobbyen geslagen om de onderkledinglijn onder de

aandacht te brengen en om vóór de volgende bestuurswissel, begin komend collegejaar, het tweede deel van zijn opdracht te voltooien. Als de missie mislukt, moeten de bestuurders namelijk alsnog echt met de billen bloot tijdens een stevige straf, "bijvoorbeeld een optreden tijdens een aankomend BMT-feest", vertelt Litjens. De ALV beslist bij eventueel falen over deze uiteindelijke, ongetwijfeld enigszins gênante, opdracht. Litjens heeft overigens geen idee of Protagoras de eerste studenten- of studievereniging aan de TU/e is met zoveel tastbare onderbroekenlol. Hoe dan ook: Protagorianen in hart en nieren die zich tot op het blote vlees 'Prot' willen voelen, kunnen zich voor boxershorts, knickers en hemdjes melden in de 'Prothok Superstore'./●

Bestuursleden van Protagoras showen het verenigingsondergoed.

Krachtsportclub legt het loodje

Krachtsportvereniging Dynamos houdt op te bestaan. Voorzitter Jelmer Melissen hoopt de formaliteiten hiervoor binnen een maand rond te hebben. De club bestaat sinds 1991 en had volgens Melissen in zijn topdagen meer dan zestig leden.

Peter Geurts, bedrijfsleider van het sportcentrum, denkt dat de teloorgang komt door de komst van de nieuwe en uitgebreidere fitnesszaal. Hierdoor kan iedereen nu altijd fitnessen in het sportcentrum, ongeacht lidmaatschap van Dynamos. Tot ruim anderhalf jaar geleden was er een aanzienlijk kleinere fitnesszaal; Dynamos had het exclusieve gebruiksrecht voor anderhalf uur per doordeweekse avond. Geurts denkt dat dit leden trok die meer trainingstijd wilden dan de overblijvende vrije uren. Een andere oorzaak ligt volgens de bedrijfsleider bij de genomen populariteit van fitness in het algemeen, waardoor nieuwe studenten vaak al kennis van fitness hebben voor ze op de universiteit komen en begeleiding dus minder nodig is.

Doorgaan met de club zou volgens clubvoorzitter Melissen 'kapitaalvernietiging' zijn. Dynamos betaalt wel nog contributies aan bijvoorbeeld de Kamer van Koophandel en de ESSF, maar heeft geen inkomsten. Melissen heft dit jaar geen lidmaatschapsgeld omdat hij vindt dat de club nu te weinig te bieden heeft. Formeel zijn er daardoor ook geen leden. De voorzitter vindt dat hijzelf en de voorgaande besturen te weinig hebben nagedacht hoe ze meerwaarde konden bieden

in de veranderde situatie. Ook blijkt het erg moeilijk om nieuwe bestuurders te vinden. Volgens Melissen komt dit mede doordat elke avond een bestuurslid beschikbaar moet zijn om de enige deur van de zaal in de gaten te houden. De nieuwe fitnesszaal is in tweeën gedeeld; de helft ervan is anderhalf uur per werkdag exclusief voor de Dynamostraining. Maar de toegang tot de algemene zaalhelft loopt via de Dynamoshelft. Een bestuurder zou niet-Dynamosleden tijdens die anderhalf uur moeten doorloodsen; een taak waar volgens de clubvoorzitter niemand voor te porren is. Ook het feit dat er geen vast tijdvak was voor Dynamos maakte het volgens Melissen lastig om leden op de training te krijgen en anderen buiten te houden. Volgens Peter Geurts maken nu gemiddeld nog vijf à tien mensen gebruik van de Dynamoshelft tijdens de Dynamosuren, maar wordt het exclusieve gebruiksrecht ter discussie gesteld nu de club ophoudt te bestaan./●

En hoe is het in Auckland?

Studenten van de TU/e gaan steeds vaker voor hun studie naar het buitenland. Voor stage of voor het verrichten van onderzoek, omdat het verplicht is of omdat ze het leuk vinden. Cursorlezers kunnen iedere week over de schouder van een TU/e-student in het buitenland meekijken.

Begin dit jaar ben ik vertrokken naar Nieuw Zeeland: het land van de Maori's, kiwi's, kauri trees, schapen, extreme sporten en 'jandals' (slippers). Ik zit voor mijn stage drie maanden in Auckland en heb er wat extra tijd omheen gepland om te

reizen. Mijn stage doe ik bij het Bioengineering Institute, deel van University of Auckland. Tot nu toe ben ik alleen op het Noordereiland geweest, het Zuidereiland bewaar ik voor later. Ik ben erg benieuwd, want ze zeggen dat het nog mooier is dan het Noordereiland. Omdat alle soorten landschappen - zee, strand, heuvels, bergen, vulkanen, bossen, rivieren en meren- hier op kleine afstand te vinden zijn, is het een paradijs voor zo'n beetje alles wat je buiten kunt doen: trekken, klimmen, zwemmen, surfen, mountainbiken, kajakken en kamperen. In het eerste weekend ben ik toevallig terechtgekomen bij de kano-club en heb daar het wildwater kajakken ontdekt. Het kajakken op de rivieren hier is 'sweet as', dus ik heb daar een flink aantal weekenden aan opgeofferd.

Zelfs nu het hier winter is, gaat het kamperen en kajakken nog door, maar we hebben dan ook een uitzonderlijk warme winter dit jaar. En het is een groot voordeel dat het weekend bijna altijd wordt afgesloten met een sprong in een natuurlijke warmwaterbron. Ook in de weekenden dat ik niet aan het kajakken ben, probeer ik zoveel mogelijk de stad uit te komen. Dat is namelijk het eerste wat je hier leert, want Auckland is toch de minder mooie plek van Nieuw Zeeland. Wel is er genoeg te doen; elke week is er wel een cultureel getint festival en het stikt er van de Aziatische eettentjes, Irish pubs, rockcroegen en wat hippere tenten. Voor een bezoekje aan de laatste categorie wordt er flink opgedost, dus die sla ik liever over. Maar ook in de 'alternatieve' tenten past de jeugd zich netjes aan: veel

jongens lopen in strakke jeans, All Stars en een dametasje. Dat doet toch een beetje af aan het 'surf dude'-imago dat het land heeft. Verder lijkt in het centrum van Auckland de menselijke kiwi soms bijna net zo zeldzaam als zijn met uitsterven bedreigde dierlijke variant (de loopvogel). In het begin was ik verbaasd hoe iedereen in dit grijze kluitje gaat wonen (1,4 miljoen van de 4 miljoen inwoners), maar al snel werd me duidelijk dat het vooral de internationale studenten en Aziaten zijn die middenin de stad wonen, en dat de rest het

beter bekeken heeft in de ruime groene (en vaak goedkopere) buitenwijken. Ik heb nog drie weken te gaan in Auckland en ga daarna een kleine maand naar het Zuider-eiland. Ik heb wat gemengde gevoelens over mijn naderende vertrek, want ik ben eigenlijk nog lang niet klaar om te gaan.

Sytske Foppen, studente Biomedische Technologie

Minister Plasterk: studiebeurs hoog genoeg

Minister Ronald Plasterk van OCW ziet geen aanleiding om de beurs van uitwonende studenten te verhogen. Die wordt jaarlijks aangepast aan de inflatie en studenten hebben goede leenmogelijkheden. Dat schrijft de bewindsman in antwoord op kamervragen van de SP.

Het verschil tussen een beurs voor thuis- en uitwonenden bedraagt op dit moment ongeveer 180 euro, terwijl een zelfstandig wonende student gemiddeld 325 euro per maand kwijt is aan woon-

lasten alleen. Hierdoor wordt het voor de meeste studenten wel heel erg lastig om op eigen benen te staan, vindt de SP. Een inhoudelijk antwoord geeft de minister niet: hij blijft bij de vaststelling van zijn voorganger Hermans in 2002 dat de normbedragen voor studenten voldoende waren voor hun levensonderhoud. Bij de inflatiecorrectie waarmee de beurs jaarlijks wordt bijgesteld, zijn volgens Plasterk ook de stijgende huurprijzen meegenomen. Wel zegt hij toe dat hij de financiële situatie van stu-

denten binnenkort in kaart zal brengen en vergelijken met die van andere lage-inkomensgroepen. Een uitwonende student kan komend studiejaar maandelijks maximaal 755 euro studiefinanciering krijgen. Een student die nog even onder moeders vleugels blijft, ontvangt hooguit 575 euro. Die bedragen zijn inclusief de aanvullende beurzen voor studenten met minder draagkrachtige ouders (respectievelijk 225 en 205 euro) en een rentedragende lening van meer dan 275 euro. Daarnaast kunnen

studenten met ingang van volgend jaar het collegegeld van het Rijk lenen. Dat bedrag wordt dan bij de studieschuld opgeteld. Het feit dat Plasterk niet de beurzen verruimt, maar wel de leenmogelijkheden is de SP een doorn in het oog. Volgens de oppositiepartij leiden hogere leningen tot minder studenten, en is een extra krediet niet de oplossing. De minister is het daarmee oneens. Volgens hem zegt slechts twee procent van de havisten en vwo'ers niet te gaan studeren uit leenangst. Pas als studenten hun volledige

beurs moeten lenen, zou dertig procent niet aan het hoger onderwijs beginnen. Maar die situatie is niet aan de orde. Plasterk vindt het niet meer dan normaal dat studenten meebetalen aan hun opleiding en stelt dat de meeste hoogopgeleiden prima in staat zijn om hun schuld af te lossen. "Voor wie minder rendement uit zijn studie haalt, zijn er soepele terugbetalingsvoorwaarden." (HOP)/ ●

SPAM

Nog een aantal weken en dan is het weer vakantie. De tijd waarin je kunt uitslapen zonder dat bij iedere snooze-aanval van je wekker gewetensvragen opdoemen over het wel of niet naar college gaan. Maar voordat het zover is, moet er nog even een goede boost worden gegeven aan de ECTS-teller. Vandaar dat ook ik sinds kort weer complexe wetenschap tot mij tracht te nemen. Maar dit zogeheten 'studeren' gaat niet zonder slag of stoot. De eerste stap in dit proces is het vinden van motivatie om te beginnen. Het onvermijdelijke gevolg daarop is het zogeheten SOG'en (voor de leek, dit staat voor studie ontwijkend gedrag). De ondernomen activiteiten verschillen van het opruimen van je bureau tot het alfabetiseren van je cd-collectie. Pas als al deze activiteiten zijn volbracht en zelfs de wc is gepoetst, kan er over worden gegaan tot studeren. Eenmaal begonnen lijkt het erop alsof alles en iedereen je van het studeren af wil houden. Vrienden bellen om koffie te drinken en anders zijn het wel je MSN-buddy's die beginnen met chatten. Een echte oplossing hiervoor is er niet, aangezien het tegenwoordig een absolute must is om te allen tijde optimaal bereikbaar te zijn. Maar het ergste van alles is de mailbox. Wie kan immers de verleiding weerstaan om je mail direct te openen als er een enveloppe rechtsonder verschijnt? En als dit uitsluitend belangrijke mails zouden zijn, zou het nog te overzien zijn. Maar tot overmaat van ramp weet ieder kwartier weer een Viagra-mail door het spam-filter te sluipen! Hoe moet ik op deze manier ooit aan studeren toekomen? Maar ik zal mijn poot stijf houden en ook deze keer slagen. Zodat ik straks tevreden en voldaan aan mijn welverdiende vakantie kan beginnen!

Durand Rekko is student Techinsche Bedrijfskunde

Vingervlug met vinyl

Dertigplussers kunnen zich het vroegere geviel met pick-upnaald en groef nog wel herinneren. Maar de huidige generatie mag tijdens festivals weliswaar graag uit zijn dak gaan tijdens de sets van bekende dj's; wat een grammofoonplaat eigenlijk is, daarvan hebben velen volgens studievereniging Lucid van Industrial Design geen benul. Intussen maken bekende dj's als Tiësto echter wel nieuwsgierig naar het vak van vingervlug vinyl beroeren. Alle reden voor een kijkje in de dj-keuken tijdens de eerste Lucid dj-workshop, op dinsdagavond 12 juni. Een tiental wannabe's ging in de kelder van het Hoofdgebouw uit zijn plaat achter de draaitafels, na eerst enkele belangrijke basics te hebben geleerd (hoe ziet een dj-booth eruit, hoe moet je mixen, hoe zitten tracks in elkaar?). Dit alles onder bezielende begeleiding van Lucid-residents Ivo-Daniël, Mattie, Kobuz en Wenk - in het dagelijks leven ID-studenten Ivo de Boer, Matthijs Kwak, Paul Hellings en Joep Kalthoff.

Foto: Rien Meulman

ESSF krijgt nieuw bestuur niet rond

Sportkoepel ESSF (Eindhovense Studenten Sport Federatie) heeft grote moeite om een bestuur bij elkaar te krijgen voor volgend collegejaar. Van de vijf plekken is er pas één gevuld. Het huidige bestuur wil nu zelf de boer opgaan om te zoeken naar kandidaten, zodat er voor de bestuurswissel in september minimaal drie nieuwe bestuurders zijn.

"We beginnen ons ernstig zorgen te maken", zegt ESSF-secretaris Sanne Raaijmakers over het gebrek aan kandidaten. Vorig jaar waren er in mei al drie nieuwe bestuurders bij elkaar, de vierde kwam er in juni bij. Dat wil niet zeggen dat het vorig jaar van een leien dakje ging: de vijfde bestuursplek bleef onbezet. De ESSF-equipe wil nu borrels van verenigingen gaan aflopen om zoveel

mogelijk studenten aan te spreken. "Op mailtjes reageren mensen toch niet", aldus Raaijmakers. Ook is er 20 juni een informatieavond in het sportcentrum, 19.30 uur. Volgens de secretaris lijdt de ESSF aan onbekendheid, terwijl de koepel zich toch met belangrijke zaken bezighoudt. De ESSF zorgt bijvoorbeeld voor het bijeenkrijgen van de teams voor de GNSK en de Bata-vierenrace, en organiseert de Van Lint Sportweek. Ook zorgt de federatie voor de verdeling van de sportbestuursbeurzen. Raaijmakers weet nog niet wat er gebeurt als er niet genoeg bestuurders komen, maar dat er dan taken afgestoten moeten worden, is duidelijk. De organisatie van de activiteiten rond de Intro is niet in gevaar; dat doet het zittende bestuur nog./ ●

Naam van de club: ESSRV Quatsh
De sport: Squash
Jaar van oprichting: 1987
Het ledental: Ongeveer vijftig
Website: www.quatsh.nl

wijft het aan de lage drempel om met de sport te beginnen. "Je kunt het prima met zijn tweeën doen en toch langzaam beter worden. Veel studenten denken er dan ook vrij laat in de studie pas aan om bij ons lid te worden." Huisman: "Het speelt ook mee dat veel mensen de vrijheid fijn vinden om te kunnen sporten wanneer ze willen. Bij ons train je op vaste tijden. Maar bij een club squashen heeft wel degelijk meerwaarde. Je wordt veel sneller beter. Wanneer je altijd met dezelfde persoon speelt, krijg je al snel vaste patronen, waarop je je gaat instellen. Zo speelde ik

squashverenigingen een gezamenlijk toernooi gehouden. Dat was zo succesvol dat het nu in de planning ligt om het elk jaar te organiseren. Wellicht volgend jaar in Eindhoven, dat met vijf squashbanen goed geëquipeerd is. Van Herpen: "We hebben trainingsgroepen op verschillende niveaus. Voor studenten die twijfelen of squash echt iets voor ze is, heb ik een tip. Doe eerst de algemene cursus squash bij het Studenten Sportcentrum. Die duurt zeven weken en je hebt dezelfde goede trainer als bij ons en dus een uitstekend niveau. Kun je daarna altijd nog zien."

Foto: Bart van Overbeeke

Met vier muren (zes als je plafond en vloer meerekent) waartussen je je beweegt, lijkt squash minder geschikt voor mensen met aanleg voor claustrofobie. Toch is het volgens het Quatsh-bestuur een leuke sport waar je uitstekend je energie in kwijt kunt. "Je kunt helemaal kapot gaan op de kleine ruimte", zegt Maikel van Herpen, voorzitter van Quatsh. "Mensen die met squash beginnen, weten vaak helemaal niet dat het zo vermoeiend is." Secretaris Elise Huisman: "Het mooiste is je tegenstander van links naar rechts te sturen. Een bal een enorme oplawaal ('quatsch' betekent volgens Van Dale in het Duits 'pats!, klats! of klets!', red.) verkopen is trouwens ook heerlijk." Van Herpen: "Een prima sport om je tentamenstress kwijt te raken." Squash is een sport die landelijk door veel mensen wordt beoefend. De laatste tien, twintig jaar is squash erg populair geworden. Toch komen de nieuwe leden de club niet aanwaaien. Van Herpen

een keer tegen iemand in één partij twee keer een nagenoeg identieke rally." Naast de trainingen op maandag- en woensdagavond is het elke vrijdag clubavond. En van oktober tot maart vindt de competitie plaats. Jaarlijks organiseert de vereniging in september (dit jaar op de 22ste) voor alle TU/e-studenten de Quatsh Open. En onlangs werd in Rotterdam voor het eerst samen met vijf andere studenten

Niet bij de rand

Geen stadsdeel heeft zo te lijden gehad onder de bouwdriften van Eindhoven als Woensel. Vooral het gebied van de huidige TU/e-campus lijkt in niets meer op wat het pakweg vijftig jaar geleden was. Het volksbuurtje, De Dommel, de sportvelden van WVVZ en De Spechten, moerasige natuur - het is allemaal verdwenen. Zelfs De Dommel heeft een andere loop gekregen.

Waar nu vanaf de Kennedylaan auto's en fietsers de afslag naar de TU/e nemen, lag de Brugstraat. Een volksstraatje waar families woonden als Tongeren, Thoor, Bax, Van der Steen en Linssen, de laatste was eigenaar van het café New City Bar.

Ook de familie Derkx had er een huisje, tot begin jaren zestig de huur werd opgezegd. Het werd gesloopt ten behoeve van de aanleg van de Kennedylaan. Toen de Dommel werd verlegd, waren de eerste huizen in de Brugstraat en de beroemde Schimmelse Watermolen al neergegaan. De rest van de straat ging gefaseerd om nooit meer terug te komen. Zelfs de naam Brugstraat is niet meer te vinden op de huidige plattegrond van Eindhoven.

De familie Derkx vertrok in 1963. Dat was jammer, zegt Leo Derkx daar nu over. Hij was toen een jongen van zestien. "Mensen pikten het toen als ze uit hun huis werden gezet. Nu zou dat anders zijn." Toch werd de komst van TH niet louter betreurd. "Het was ook

Foto: Martin op den Buys

brood", zegt Leo. Het tegelzetterbedrijf van de familie Derkx kreeg de opdracht het nieuwe Hoofdgebouw te betegelen. Zwarte tegels op de vloer, witte op de muur en daartussen een sanitaire plint. Strikte opdracht van architect Van Embden. Wel tienduizend meter moest worden gezet. Een tegelzetter deed misschien acht tot tien meter per dag. Zo leerde Leo als vijftienjarige jongen het vak, het was zijn eerste echte klus. Ook een aannemersbedrijf uit zijn straat werkte mee aan de TH. En zo bouwden de bewoners het Hoofdgebouw en E-hoog; de gebouwen van het onder-

wijsinstituut dat hun eigen Brugstraat van de kaart veegde.

Mooi was het wel voor de vijftienjarige om deel uit maken van deze immense bouwklus. Er werd veel gelachen, zegt Derkx. Vaak ging hij voor de lol met de bouwlieden omhoog en omlaag.

Helaas was het werk niet zonder gevaar. Op een zaterdag, Leo weet het nog goed, viel een opperman van twintig meter hoogte naar beneden van het Hoofdgebouw. Derkx kende hem niet persoonlijk, maar toch kwam het hard aan bij de jonge bouwvakker. "Ik weet nog hoe hij heet: Kees Henselmans." Voor paar tientjes per dag stond hij op de zaterdag te werken. Het werd hem fataal.

Het was voor de jonge tegelzetter een belangrijke les: nooit te dicht bij de rand komen. En dat heeft hij nooit meer gedaan.

De lift is niet voor korte ritjes

De vloer tussen verdieping vier en vijf van het Hoofdgebouw scheidt twee totaal verschillende werelden: die van Industrial Design (vloer nul tot en met vier) en die van Wiskunde & Informatica (vloer vijf en hoger).

Wie in de lift staat, kan de bewoners van deze twee academische habitats zo uit elkaar houden: de hippe jongens en meisjes stappen als eerste uit, de nerds reizen nog een aantal vloeren hoger. Maar je kunt nog meer waarnemen in die lift. Dreigende spanning.

Kort door de bocht samengevat onthult de GEWIS-webpoll van vorige week dat tweederde van de studenten W of I een hekel heeft aan ID-studenten, omdat ze de lift nemen van vloer 0 of 1 naar vloer 2. En de rest van de studenten W of I heeft om andere redenen de pest aan ID'ers. Ze jatten glazen op GEWIS-borrels, ze pikken bestek en dienbladen uit de W&I-kantine, ze zijn 'way too fashionable' en ze hebben ook nog eens veel meer vrouwen. Maar bovenal: ze zijn te lui om even de trap te pakken. Dat er iets broeide boven hun hoofd, was de ID'ers niet ontgaan. Je hoort wel eens mensen zuchten

wanneer je de lift instapt, zegt de voorzitter van ID-studievereniging Lucid, Martijn Jansen. En dan weet je dat verbaal geweld slechts een vloek en een zucht weg is. Maar Jansen haalt er zijn schouders bij op. "Een lift is om mee naar boven te gaan."

Het zal ook wel niet tot kloppartijen komen. Ze hebben bij GEWIS wel belangrijker kwesties waarover ze zich kunnen buigen, blijkt uit hun polls. Tweederde van de leden vindt het huidige bestuur lui, kut of pauper; een kleine helft vindt de studie niks en het grootste deel daarvan wil er de brui aan geven. En een kwart van de aanstaande wiskundigen en informatici wil dit jaar nog twintig kilo aan overtollig lichaamsvet kwijtraken. Een suggestie: neem de trap. Kom je ook die luie ID'ers niet meer tegen.

Foto: Bart van Overbeeke

Effe zeuren

/Fred Steutel

'Broodje fiets!', dacht ik, toen ik las dat TU/e-studenten een fiets zouden krijgen. Hij bedoelt 'broodje aap', denkt u misschien, maar nee, ik wil het niet over Bokito hebben.

Er zijn trouwens allerlei uitdrukkingen waarin zowel een fiets als een aap voorkomen (met Google een kwart miljoen hits), zoals 'Een aap op een fiets, waar (hoe) vind je zoiets', of 'Al rijdt een aap een fiets van goud, het blijft een mormel uit het woud', en 'Een aap op een Gazelle? Je kunt me nog meer vertellen!'. Over studenten en fietsen is ook een gezegde: 'Een student op een Batavus, het is bekend dat dat niet gavus'. Hoeveel kost een fiets eigenlijk? Nieuw in de winkel tussen de 100 en 2000 euro, op Marktplaats vanaf 50 euro, en bij de 'junk op de hoek' 25.

Hoe voordelig zijn studenten uit als ze de helft moeten betalen van een degelijke nieuwe fiets? Antwoord: helemaal niet voordelig. Op zo'n mooie 'studentenfiets' zit een slot dat alleen al meer kost dan het hele wrak van nu. Men zou de indruk kunnen krijgen dat het bedrijfsleven een aanslag voorbereidt op de studiefinanciering.

Hoe ziet een echte studentenfiets eruit? Hij heeft met uw en mijn fiets alleen gemeen dat hij twee wielen, twee trappers - met toebehoren - en een zadel heeft.

Alle 'franje' ontbreekt: geen bel, geen spatborden en, vooral, geen verlichting: ze willen niet gezien worden. Verder zijn studentenfietsen vaak versierd: knalgeel, gestreept, gespikkeld of gebloemd, of zelfs met bloemslingers behangen. Ik denk niet dat Batavus zulke fietsen voor een vriendenprijs zal leveren. Ik mag er ook niet aan denken dat de studenten allemaal op een eendere fiets rondrijden, volgehangen met reclame als een formule-1-auto.

Omdat studenten vroeger hard studeren wel 'hengsten' noemden, eindig ik met een vers van Trijntje Fop, waarvoor hij een Nobelprijs had mogen krijgen.

*De hengstenfietsclub te Leimuiden
Hief vaak het clublied aan dat luidde:
Wij hengsten fietsen blij van zin
De wijde wijde wereld in.
Maar altijd zongen er een paar:
Wij hengsten fietsen in elkaar.*

GEERT en BEERT

door Ruben Libgott
www.geertenbeert.nl

Zo Beertje, lekkere ranja! Omdat je zo hard studeert!

Ik las trouwens in de krant dat meisjes veel sneller studeren dan jongens.

Ach ja, dat is zo, lieverd!

Maar onze buurjongen had na één jaar een propedeuse - uitreiking. Weet je zeker dat dat bij jou pas na 5 jaar is?

